Türk-İş

SAYI: 101

İşçi hakları geri alınamaz

İŞÇİ HAKLARI GERİ ALINAMAZ

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İŞÇİ HAKLARI GERİ ALINAMAZ

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İŞÇİ HAKLARI GERİ ALINAMAZ

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İŞÇİ HAKLARI GERİ ALINAMAZ

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İşçi hakları geri alınamaz

İŞÇİ HAKLARI GERİ ALINAMAZ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

Türk-İş

AYLIK DERGİ

TEMMUZ
1972

YIL : 9
SAYI : 101

FİATI : 250 Krş.
BİR YILLIK
ABONE : 25.00 TL.

Türk-İş adına sahibi
SEYFİ DEMİRSOY

Yazı İşleri Müdürü
ÜLKÜ ARMAN

Fotoğraflar
Şehir Fotoğraf Ajansı
ADNAN HASKOKAR

Adres :
Türk-İş Genel
Merkezi
Bayındır Sokak No. 8
ANKARA
Telefon : 17 91 36

- Türk-İş Dergisi Basın Ahlâk Yasasına uyar.
- Türk-İş Basın ve Halkla Münasebetler Merkezi tarafından hazırlanan Türk-İş Dergisinin bu sayısı, Ankara'da BAŞNUR Matbaasında dizilmiş, tertiplenmiş ve basılmış; klişeler, Doğan Klişede yapılmıştır.

Saygıdeğer

Türk - İş Okuru,

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun malî olanaklarını geliştirmek ve bir sosyal güvenlik müessesesi olarak hizmetlerini daha yararlı bir hale sokmak üzere, Temmuz ayı içinde ciddi çalışmalara başlandı. İşçi, işveren ve hükümet üyelerinden oluşan bu «3'lü Komisyon» Kurum'un, mali ve aktüeryal dengesini inceleyecek, ortaya çıkan sorunların çözüm yollarını araştıracak ve bir rapor hazırlayacak.

Kurum'un, iflasın eşiğinde olduğu yolunda yaygın hale getirilen dedikodular ve ileride gerekli ödemeleri yapmakta zorluk çekeceği propagandalarının ne derece doğru olduğu, bundan sonra da nasıl bir yol izleneceği komisyon çalışmaları sırasında kesinlikle ortaya çıkacak.

Komisyon, başta Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner'in belirttiği gibi, hiçbir ön yargıya saplanmadan eldeki dökümanları inceleyerek Kurum'daki mali dengesizliği gerçekçi bir yaklaşımla tespit edecek. Komisyonun başlıca görevi, Kurumun bugünkü durumunu saptamak olduğuna göre, çalışmaları sırasında, işçinin kazanılmış hakları üzerinde yeni tasarruflarda bulunmak olmasa gerek. Ancak, Temmuz ayının başlarında toplanan Komisyon, üzülerek belirtmek gerekir ki, işçi kesimindeki bu şüpheleri silmekten çok, daha büyük endişelerin doğmasına sebep oldu. Yetkili kişilerin kesin teminatlarına rağmen Komisyona katılan hükümet üyeleri, işçi haklarının kısıtlanması yönünde teklifler ileri sürmekten geri kalmadılar. Bu nedenledir ki, işçi temsilcileri, yazılı ve kesin teminat vermeden toplantılara katılmama kararı vermek zorunluğunu hissettiler.

Basında da oldukça geniş ilgi uyandıran bu konu, çeşitli haber ve makalelere konu oldu. Dergimizin bu sayısında, Komisyon çalışmalarının geniş tafsilatı ile basındaki yazıları okuyabilirsiniz.

★ ★ ★

Temmuz ayı, grevler ve toplu sözleşmeler bakımından bir hayli hareketli geçti. Türk-İş'e bağlı kuruluşların yaptıkları toplu sözleşmelerde ücret artışı ve sosyal haklar elde edildi, grevler de büyük bir dayanışma içinde devam etti. İç sayfalarımızda her iki konuda da haberlerimizi okuyabilirsiniz.

★ ★ ★

Bu sayımızda ilginç bulacağınız eski bir sendikacının öyküsü var. Sinemaya konu olan bu yazımızla birlikte, İktisadi Devlet Teşekküllerinin durumu hakkında geçen sayı başladığımız incelemenin son bölümü yer almaktadır. Çeşitli haberler ve makaleleri de iç sayfalarımızda bulacaksınız.

Saygılarımızla

Yurtta

ÜÇLÜ KOMİSYON İLK TOPLANTISINDA
Amaç SSK.'yı kurtarmak

"SSK.'yı KURTARMA" ÇALIŞMASI BAŞLADI

İşçi, işveren ve hükûmet temsilcilerinden oluşan «3'lü Komisyon» SSK'nın durumunu inceliyor.

Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner, uzunca bir masanın başında oturduğu zaman saat 10'u gösteriyordu. Yanında Bakanlık Müsteşarı Rüçhan Işık, etrafında da kalabalık bir grup vardı. Önemli bir toplantının başlamakta olduğu, masada oturanların yüzlerinden okunuyordu.

Günlerden, hatta aylardan beri tartışması yapılan bir konu ele alınacaktı: Sosyal Sigortalar Kurumunun mali ve aktüeryal dengesi incelenecek, bir rapor hazırlanacak ve işçinin en önemli güvenlik müessesesinin iflastan kurtarılması sağlanacaktı.

«Üçlü Komisyon» diye adlandırılan ve işçi, işveren ve hükümet temsilcilerinden oluşan bu komisyon, Çalışma Bakanlığının üst katındaki salonunda, Çalışma Bakanı Uzuner'in kısa bir konuşması ile açıldı.

BAKAN KONUŞUYOR

Bakan Uzuner, Sosyal Sigortalar Kurumundaki mali dengesizliğin, gerçekçi bir yaklaşımla düzeltilmesinin kaçınılmaz olduğunu belirttiği konuşmasında, şimdiki ve gelecekteki sigortalı hakları yönünden dikkatli davranılması gerektiğini anlattı ve Komisyon çalışmaları sonunda hazırlanacak raporun, Çalışma Meclisi'nde incelenip değerlendirileceğini söyledi. Bakan konuşmasında işçilere en geniş anlamı ile **«teminat»** vermiş ve Komisyon çalışmaları böylece başlamıştı.

Ancak ilk günkü bu olumlu havanın, daha sonraki toplantılarda gittikçe dağılmağa, işçi haklarının kısıtlanmasına doğru bir rüzgârın estirilmeğe çaba sarfedildiği dikkatten kaçmıyordu.

BİR RAPOR

Komisyon, Bakanlığın hazırladığı bir rapor üzerinde görüşmeler yaparak çalışmalarına başladı. **«Gizli»** kaydı bulunan 33 sayfalık bu rapor'da, **«25 yılda emekli olma hakkının kaldırılması, emeklilik yaşının erkeklerde 55'ten 60'a kadınlarda 50'den 55'e çıkarılması, geriye doğru borçlanma işlemine son verilmesi»** isteniyordu. Ayrıca, **«Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarında yapılacak reform hakkında öneriler»** başlığı altında 11 teklif sıralanıyordu.

Bu rapor **«Zelenka»** imzasını taşımamasına rağmen, aynı görüşleri getiriyordu.

Haziran ayında yapılan Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurulunda da Zelenka raporuna karşı çıkılmıştı. Ancak hükümet temsilci-

lerinin bu tutumunu anlamak gerçekten güçtü.

Bakanlık temsilcileri, «3'lü Komisyon»un bağımsız ve hiçbir tesir altında kalmadan çalışacağını sık sık tekrarlamalarına rağmen Zelenka raporuna böylesine sıkı sıkıya sarılmaları, görüşmelerin bundan sonraki safhalarının çetin geçeceğine bir işaretti.

NE İSTİYORLAR?

33 sayfalık raporda, işçi emeklilik aylıklarının da fiyat artışları istikametinde her yıl yeniden ayarlanması, teklif ediliyordu. Fiyat artışları karşısında, işçi emeklilik aylıklarının ne miktarda artacağı konusundaki teklifin her yıl 30 Eylül'de ilgililer tarafından Bakanlığa bildirilmesi ve Bakanlar Kurulu da aylıklarla ilgili katsayıyı değiştirileceği öneriliyordu. Buna göre 1 Ocak 1971'den önce emekliye ayrılanların aylıkları da aynı şekilde artmış olacaktı. Katsayı 1950 ile 1969 yılları arasında her yıl için ayrı ayrı teklif edilmişti. Raporda, işçi emekliliği ile ilgili kanun değişikliğinin hızla yapılması gerektiği, aksi halde primlerin önemli ölçüde artırılacağı da bildiriliyordu.

Üçlü Komisyon üyelerine dağıtılan raporun, emeklilik aylık ve hakları ile ilgili tekliflerinin bulunduğu 24'üncü sayfasında şöyle deniyordu :

«Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarının malî ve aktüeryal bakımlardan analizi, 1969 yılındanberi masraflarda görülen çok hızlı yükselme ritminin önümüzdeki yıllarda da yalnız devam etmekle kalmayacağını, hattâ daha çok hızlanacağını göstermektedir. Bugün yürürlükte olan kanun değiştirilmediğinde prim oranının mühim ölçüde yükseltilmesi zorunlu olacaktır.

Aşağıda önerilen teklifler, bugünkü mevzuatın yeni baştan ve temelinden değiştirilmesi niteliğinde değildir. Mübalâğalı bir biçimde uygun şartlarla aylık bağlanmasına hak kazandıran bazı hükümlerin, sonuç itibariyle yine işçiler ve tüketiciler tarafından karşılanacak olan malî külfetini hafifletmek üzere asgarî tedbirlerin alınması söz konusudur.

1. Eski hizmet belgelerinin verilmesi için oldukça yakın bir limit tarihin tespitine (tercihan 31 Mart veya 30 Haziran 1972) mutlak surette ihtiyaç vardır. Borçlanma istekleri için de bir limit tespit edilmelidir.

2. Kanundaki sigortalılık süresi yerine, yeni bir sigorta yılı tarifi konulmalıdır.

3. Hiçbir asgarî yaş şartı aranmaksızın yaşlılık aylığı hakkını tanıyan hüküm kaldırılmalıdır.

4. Aylığa hak kazanmak için erkeklerde 60, kadınlarda 55 yaş sınırlarına yeniden dönülmelidir.

5. Sigortalının maden işletmelerindeki hizmeti en az 15 yıl ise, emekli yaşı için ha fifletilmiş şartlar konulabilmelidir.

6. Malûllük aylığı en az 5 sigorta yılını doldurmuş olan sigortalılara bağlanmalıdır.

7. Yaşlılık aylığı için tespit edilen yaş sınırına ulaşmış olanların malûl aylığı istemeleri önlenmelidir.

8. Sigortalının ölümü halinde geride kalanlara aylık bağlanabilmesi için, ölüm tarihinde malûllük sigortasında öngörülen şartların yerine getirilmiş olması veya emekli yaş sınırından sonra ölmüşse 15 yıllık sigortalı olma şartı aranmalıdır.

9. 55 yaşından sonra, her yıl için emekli aylık oranı yüzde bir artırılmalı, ancak bu hüküm 25 yılını dolduranlar için uygulanmalıdır.

10. Halen uygulanan, 25 yıldan noksan her yıl için yüzde yarım oranındaki emekli aylık indirimi, yüzde 1'e, ter-

SSK. ilâç fabrikası için çalışmalar yapıyor

Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun ilâç fabrikası kurması yolundaki çalışmaların sürdürüldüğünü bildirdi.

Uzuner, İstanbul'da gazetecilerin sorularını cevaplandırırken, ilâç fabrikasıyla ilgili fizibilite raporlarının hazırlandığını söyledi .

Bakanın verdiği bilgiye göre, fizibilite raporları 1973 yılına kadar tamamlanabilecek. Sosyal Sigortalar Kurumu ilâç fabrikalarının nerelerde kurulacağı daha sonra belli olacak.

Çalışma Bakanı Uzuner bu arada, Sosyal Sigortalar Kurumu Göztepe Hastanesi'ne eklenecek yeni ünitelerden bir bölümünün yıl sonunda hizmete gireceğini de açıkladı.

Emekli işçilerin maaşları artacak...

Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner, 1968 - 1970 yılları arasında emekli o'an sigortalı işçilerin emeklilik maaşlarının yükseltileceğini bildirdi.

İstanbul'da bir demeç veren Uzuner, 1968, 1969 ve 1970 yıllarında emekli olan işçilerin durumlarının ayrı ayrı incelendiğini belirtti. Çalışma Bakanı'nın açıklamasına göre, bu konudaki çalışmalar, 1968 yılında emekli olan sigortalı işçilerin emeklilik maaşlarının bir virgül 3, 1969 yılında emekli olanların maaşlarının bir virgül 2, 1970 yılında emekliye ayrılanların maaşlarının da bir virgül bir'lik katsayılarla çarpılarak hesaplanmasını amaçlıyor.

Bakan, bu kararı gerçekleştirecek kanunun en kısa zamanda çıkarılmasına çalışıldığını bildirdi.

Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner, bu arada, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 1973 yılı başından itibaren bütün emekli maaşlarını çekle ödemeye başlayacağını açıkladı.

Günün Yazısı

«HÜRRİYET» GAZETESİ

S.S.K. üzerindeki gürültü...

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun iflâsa gittigi, iflâs edeceği söylentilerine biz öteden beri inanmış değilizdir. Once milyarlar tutarında, mal varlığı olan bir kurum, kolay kolay iflâs etmez bir, sonra da aktif ile pasifi böylesine tutarlı müessese bir şirket dahi olsa, ufak - tefek yönetim ayarlamalarıyle, aklı başında tedbirlerle kendisini çalkantılardan kurtarabilir, daha sağlam bir yola girebilir iki.

Bu kurum aslına bakarsanız, yıllar yılı kötünün kötüsü yönetile gelmiştir. İşçi ve işveren primlerinden milyonlar biriktikçe eski adıyla İşçi Sigortaları Kurumu, elindeki meblâğı nereye yatıracağını kestirememiş, daha önceden hazırlanmış uzun yılları kapsayan plânlar da yapılmadığı için zamanın iktidarları donuk tasarrufları başka alanlarda degerlendirmenin formüllerini aramışlardır.

Bugün devlet tahvillerine şu kadar yatırılmış da, karşılığında yüzde 6, yüzde 6,5 faiz alınmaktadır, diye çığlıklar atan, hattâ milyarlık bilânçoda esamisi dahi okunmayacak kadar küçük bir yer tutan yüzde 3 faizli tahvilleri, kötü gidiş için sebep gösterenler, aslında geçmiş yıllarda paraların nerelerde kullanılacağını bilmeyenler, hattâ fazla gelir sağlamak için çabalayanları dahi itham edenlerdir.

Türkiye'mizde demagoji çok geçerli bir metoddur. Hele büyük kitlelerin çıkarlarıyle ilgili konularda, araya tahrik edici lâflarla karışık iddialar ileri sürüldüğü, hele milyonlar, milyarlarla yığılı hesapların bir kısmı görmezlikten gelinip, bir kısmı ortaya döküldüğü zaman söylediklerinize işin içyüzünü bilemeyen çoğunluk inanacak, inanarak alkış tutacak, kısa sürede aslı astarı olmayan parlak lâfları söyleyenler günün yıldızı olacaklardır.

Yine demagojinin ülkemizde geçerli olan taraflarından birisi de işbaşına geçen politikacıların - sanki gerçeği bilmezlermiş gibi - kendilerinden önceki yönetimin tutumunu, yeni öğrenmişçesine yerin dibine batırmaları, üstelik kamuoyunun karşısında vatan kurtarıcı aslan niteliğinde görünmeleridir.

Nitekim, böyle olmuştur. Uluslararası çalışma teşkilâtından inceleme için gelen Mr. Zelenka, bir rapor vermiş, emeklilik mevzuatındaki aksaklıkları kendine göre birer birer eleştirmiştir. Bu eleştirilerin çoğu doğrudur. Meselâ 16 yaşında işe başlayan bir gencin, 41 yaş gibi en fazla vasıflı hale geldiği çağda emekliye ayrılması elbette akla ve mantığa ters düşer. Üstelik, borçlandırma yoluyla girişilen ve sigorta sistemine aykırı birtakım uygulamaların, Sosyal Sigortalar Kurumu'nu sarstığı da gerçektir.

Ama bütün bu aksaklıklar ve gerçekler, «Batıyoruz, iflâs ediyoruz» gibi yaygaralar koparmaya destek olacak cinsten değildir. Hele hele emeklilik primlerini yüzde 11'den, yüzde 18-e artıracak ölçüde hiç mi hiç değildir.

Sayın Çalışma Bakanı, gördüğümüz kadarıyla bırakmalıdır. «S. S. K. iflâs halindedir» tekerlemesini de bakanlık görevinin gerektirdiği ciddiyetle meseleye el atmalı, rakamların üzerine eğilerek apaçık görünen kaçakları bulmaya çalışmalıdır.

Eğer rakamları çözebiliyorsa görecektir ki S. S. K.'nın durumu ne kendi kendine telkin edildiği gibidir, ne de S. S. K. bir iflâsın arifesindedir. Bütün hikâye, bir bardak suda yaratılan fırtınadan öteye geçemez, bütün mesele kolay gürültü yapmanın ve kolay gürültülerden sonuç beklemenin sınırlarını aşmaz.

---

cihan yüzde 2'ye çıkarılmalıdır.

11. Malûllük veya emekli aylığının en az tutarı, ortalama yıllık kazançtan daha fazla olmamalıdır.»

İlgililer, «Bu tekliflerin üçlü komisyon üyelerine ışık tutmak amacıyla getirildiğini, komisyonun SSK'nın malî bunalımı için yeni teklifler getirmesi halinde yeni tekliflerin itibar göreceğini» bildirmişlerdi. Ancak, 33 sayfalık gizli rapor, komisyon üyelerinin tepkisi ile karşılanmıştır.

Raporda, İkinci Dünya Savaşından sonra bütün dünyada fiyat artışlarının başladığı ve devam ettiği görüşüne de yer verilmiş, emekli aylıklarının artan hayat pahalılığı karşısında her yıl yeniden ayarlanması teklifi getirilmişti. Bu konuda raporda şöyle deniyordu :

«Bazı ülkelerde aylığın hayat pahalılığına göre ayarlanması usulü uygulanmaktadır. Bizde ve bazı ülkelerde de bu iş kanunla düzenlenmektedir.. Türkiye'de son yıllarda genel ücret seviyesinde ve hayat pahalılığında önemli artışlar meydana gelmiştir. Aylıkların hangi şartlar altında ayarlanacağı ve bu ayarlamanın yapılmasında izlenecek prosedürü belirten hükümlerin mevzuata ilâve edilmesi gereklidir. Bu maksatla kanunda yer alacak hükümler, misâl mahiyetinde olmak üzere şöyle formüle edilmiştir.

Madde — a : Hayat pahalılığındaki değişmeler sebebiyle genel ücret seviyesinde meydana gelen değişmeler halinde, bağlanan emekli aylıkları, hakikî değerlerini korumak amacıyla ayarlanır.

Madde — b : Kurumun Müdürler Kurulu, Genel Müdürün önerisi üzerine, aylık ayarlamaları hakkındaki tekliflerini her yıl en geç 30 Eylül tarihine kadar gerekçeli bir raporla Bakanlığa verir.

Madde — c : Aylık ayarlamalarının nasıl yapılacağı Bakanlar Kurulu kararı ile belirtilir.»

İKİNCİ TOPLANTI

«3'lü Komisyon» ikinci toplantısını 12 Temmuz'da yaptı. Ancak pek uzun sürmedi ve **«gerekli teknik bilgi ve belgelerin hazır olmaması»** nedeniyle başka güne bırakıldı. İkinci toplantıya, Emekli Sandığı, Ordu Yardımlaşma Kurumu ve Devlet Planlama Teşkilâtı temsilcileri de katıldı. Bu toplantıda konuşan Planlama Teşkilâtı temsilcisi **«SSK.nın mali ve aktüeryal durumunun uzun vadeli tedbirlerle çözülmesi ve Kurumun tam bir sigorta müessesesi hüviyetini kazanması»** gereğini savundu.

Daha sonraki çalışmalar için **«SSK'nın kesin hesap raporu»** ile **«aktüeryal incelemesi»** gerekli görüldü ve bu rapor ve incelemelerin en kısa sürede hazırlanması önerildi.

SSK'NIN KÂR EDEN BÖLÜMLERİ

Sosyal Sigortalar Kurumunun hangi sigortacılık dallarında kâr ettiği Komisyon çalışmaları sırasında sunulan bir raporda belirtiliyordu. Üyelere dağıtılan bu raporda şu açıklamalar vardı :

«Bugün için hastalık - analık sigortasında, malî yönden müdahaleyi gerektirir bir durum yoktur. Rasyonel ve etkili bir şekilde idare edildiği takdirde, gelecekte de açık verme tehlikesi görülmemektedir.

İş kazalarıyla, meslek hastalıkları sigortasının malî durumu bakımından da bugün için bir problem bulunmamaktadır. Yakın gelecekte de bu sigorta kolunda gelirlerin, fiilî giderlerden fazla olacağı ve fazla gelir meydana geleceği beklenebilir.

Ancak, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için aktü-

S.S.K. bunalımdan kurtarılabilir

Sosyal Sigortalar Kurumunun malî bir bunalım içinde bulunduğu bir gerçektir. Kurum yetkilileri de, Çalışma Bakanı da bunu açıklamış ve bu duruma çare bulunması çok yönlü olarak araştırılmaya başlanmıştır.

Gerçekten de 1971 yılı malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının gelir gider dengesi, aynı yılın program rakamları ile karşılaştırılınca gözler önüne seriliyor :

Tabloda da gösterildiği gibi 1971 yılı prim gelirleri, giderleri karşılamamıştır. Bu nedenle 485.640.590,29 lira açık verilmiştir. Kurumun bu açığı geçmiş yılın ödenmiş primler karşılığından kapatılmıştır.

Programlanan prim gelirleri ile fiilî gelir arasındaki tahmin farkı yüzde 1.6 lık pek küçük bir ölçüde ise de sigorta giderlerindeki tahmin hatası yüzde 34'ü bulmuştur. Herhalde 1186 sayılı yasanın uygulamasının yeni olması, tahminlerde yanılmaya yol açmıştır.

Esasen Kurum yetkilileri durumu apaçık şöyle dile getirmişlerdir.

«Bu sigorta kolunun gerçek açığı, yapılmakta olan teknik bilânço ile belli olacaktır. 1970'te 1.076.840.446,21 lira, 1971 yılında ise 485 milyon 640 bin 590 lira 20 kuruşun, geçmiş yılı ödenmiş primlerinden karşılandığı gerçeği karşısında, teknik açığın küçümsenmeyecek seviyede olacağı beklenmektedir.

1186 sayılı kanunla genişletilen yardımların karşılığı mali kaynak temin edilmemesi halinde, açıkların artacağı aşikârdır.»

Kamuoyuna Kurumun yaptığı harcamalar apaçık anlatılmadığı için yeni gelir kaynakları bulunması görüşü ilk bakışta olumlu gelmektedir. Oysa gerçekler araştırılınca Kuruma bir çok kambur yüklendiği ortaya çıkmaktadır. Bunları şöyle sıralamak mümkündür :

1 — Bankalara düşük faizle para yatırmak, ya da tahvil yatırmak (örneğin Kurum, Devlet Yatırım Bankasına yüzde 5.5 - yüzde 6.5 faizle tahvil yatırmıştır. Tahvillerin malî portesi ise 5.362.109.100 liradır. Faiz farkının bir yıllık tutarı 160 milyon lira dolaylarındadır.

GİDERLER

Çeşidi	**Program**	**Fiilî**
Sig. Gi.	1.494.175.000	2.278.037.752
Müş. H.	30.430.000	32.344.226
Yön H.	177.025.000	147.236.055
Arızi H.	23.948.000	.—
Öden. prim karşılığı	277.662.000	
Toplam	2.003.240.000	2.457.618.033

GELİRLER

Çeşidi	**Program**	**Fiilî**
Prim T.	2.003.240.000	1.971.977.442,71
Gid. Fz.	—	485.640.590,29
Toplam	2.003.240.000	2.457.618.033

15 yıllık itfa plânına bağlanan bu tahvillerden Kurumun düşük faiz yüzünden kaybı ise 3 milyar 88 milyonu bulmaktadır).

2 — Kurum, 8.6.1959'da yayınlanan 7332 sayılı yasa ile İş ve İşçi Bulma Kurumuna her yıl prim genel toplamının yüzde 5 tutarını ödemektedir. Yani bir devlet hizmeti olan İş ve İşçi Bulma için SSK para ödemek zorunda bırakılmıştır. Bu miktar 1959 dan 1972 bütçesine konan paraya kadar toplam olarak 101.508.295,45 lirayı bulmuştur.

3 — Kurum, 16.2.1963 tarihinde çıkarılan 174 sayılı yasa ile işçilerin sağlığını koruma ve iş güvenliğini sağlama amacıyla Çalışma Bakanlığının yapması gereken bir hizmet için devlet bütçesinden ayrılması gereken paranın ödenmesi görevi ile yükümlendirilmiştir. Kurum böylece İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Genel Müdürlüğü memurlarının maaşlarını ödemektedir. Ödenen miktar 52.678.642,07 lirayı bulmuştur.

4 — Kuruma, Çalışma Bakanlığının bir kısım memurlarının maaşını ödeme külfeti de yüklenmiştir. Kurum yılda 1.800.000 liralık maaş daha ödemeye mecbur bırakılmıştır.

5 — Yurt dışına giden işçilerin yurt içindeki sorunlarının çözümü için görevlendirilen Bakanlık memurlarının maaşlarını Kurumun ödemesi yolu açılmıştır. Bu yılda 2 milyona yaklaşmaktadır.

6 — SSK, sivil savunma giderleri için Kurumdan 21.600.000 lira alınmaktadır. Oysa bu görev, devlet bütçesinin içinden Bakanlık tarafından alınacak ödenekle karşılanmak gerekir.

7 — Kamu iktisadî kurumlarının verimini arttırmak amacını güden Millî Prodüktivite Merkezinin giderleri de Kuruma yükletilmiştir. Böylece Kurum her yıl yarım milyon lira ödemek zorunda kalmıştır.

8 — Kuruma 8.8.1961 tarihli ve 344 sayılı kanunla yine ağır bir görev verilmiştir. Bu da Kurum gelirlerinin hangi tür bankalara yatırılacağı hakkındadır. Böylece Kurum, yedek akçelerini faiz oranı düşük bankalara yatırmağa mecbur kalmıştır. Böylece milyarı bulan mevduatını öylesine düşük bankalara yatırmıştır ki Kurum, bu yolla 120.526.218,66 lira zarara sokulmaktadır.

Böylece bir yılda Kurumun haksız yere ödemek zorunda kaldığı — sanayi kredisi için açtıgı bir buçuk milyon lira, faiz kaybı da dahil — 454 milyonu aşmaktadır. Bunlara çeşitli nedenlerle tahsil edilemeyen alacaklar tutarının 2.948.393.556 lira 60 kuruşunu da eklersek, yeni gelir kaynakları aramak yerine bu giderleri ortadan kaldırmaya çalışmanın daha akıllıca ve daha yararlı bir iş olacağı apaçık ortaya çıkar. Hele avukatların SSK'na alınması ile Kurumun kaybetmeğe başladığı fonlar da yeni bir yasa ile heba olmaktan kurtarılır ise, Bağ - Kur'a katılmaları gereken avukatların yapacağı fazla ödenek alma işi de yoluna girmiş olacaktır.

Hele ilâç fabrikası açma işi de çözümlenirse Kurumun giderlerinde büyük azalma olacaktır. Bir avuç ilâç firmasının kazancı yerine milyonlarca işçinin eş ve çocuklarının korunması elbette Anayasanın sosyal devlet ilkesine en uygun düşecek hareket tarzıdır.

Kurum, malî bunalımdan kurtarılabilir. Bu, yeni gelirler bulunarak, primler arttırılarak değil, giderler bir yasa ile ilgili makam ve mercilere havale edilmek suretiyle gerçekleştirilebilir.

eryal denge bozulmuştur. Ücret düzeyindeki değişmeler ve hayat pahalılığı, çeyrek yüzyıl önce düşünülmüş olan dengeyi kesin bir biçimde ve tamamen bozmuştur. Zaten, genel sosyal sigorta sistemlerinde değişmez ortalama prim sistemini uygulayan bir tek ülke kalmamıştır. Yabancı kuruluşlar ve uzmanlar, kademelendirilmiş prim sisteminin en iyi çözüm yolu olduğu sonucuna varmışlardır. Bu sistem esnektir.»

TÜRK-İŞ DİRENİYOR

Devam eden toplantılar, olumlu bir sonuç alınacağı intibaını vermiyordu. Nitekim, 14 Temmuz günkü toplantıda, Türk-İş temsilcileri, üç temel hakkın geri alınmayacağı hakkında Çalışma Bakanlığınca kesin teminat verilmeden üçlü çalışmalara katılmayacaklarını açıkladılar. Bu üç temel hak şu idi :

1 — 25 hizmet yılını dolduran işçiler, isterlerse emekli olmaya devam edeceklerdir.

2 — Emekli maaşı işçinin asıl maaşının yüzde 70'i olacaktır.

3 — Emekli yaş haddi erkeklerde 55, kadınlarda 50 olarak muhafaza edilecektir.

Türk-İş'in bu üç hakka dokunulmayacağına dair yazılı teminat istemesi, Çalışma Bakanı tarafından «**hissi bir tutum**» olarak nitelendirildi ve şöyle dedi :

«Biz bu hakların geri alınmayacağını çeşitli şekillerde ifade ettik, ben söyledim. Başbakan teminat verdi. Parti liderleri de teminat verdi. Bu hissi bir tutumdur.»

İlk bakışta Bakanının bu konuşmamasına hak vermemek elden gelmiyordu. Ama bütün bu verildiği ifade edilen teminatlara rağmen, 3'lü komisyon toplantılarının ağırlık merkezini, Türk-İş'in yazılı teminat istediği üç nokta üzerinde pazarlık yapılması teşkil ediyor, zaman zaman da kesin konuşmalar yapılıyordu.

KAYA ÖZDEMİR'İN KONUŞMASI

Komisyon toplantılarının olumsuz devam etmesinden yakınan Türk-İş heyetine başkanlık eden Kaya Özdemir, «**endişeli**» oldukla-

Varlık içinde darlık

SADUN TANJU

Geçen hafta arkadaşımız Aykut Sağanak'ın birdenbire ateşi yükseldi. Sosyal Sigortalar Kurumuna yılda 1 milyara yakın hastalık sigortası ödeyen 1.2 milyon kişiden biri olduğu için, gezete aracılığı ile evine bir sigorta doktorunun gönderilmesini istedi. Hastaneden, gezici iki doktorları olduğunu, birinin izin yaptığını, diğerinin de akşam üstü 5'e doğru çağrılan adrese uğrayabileceğini söylediler. Doktor ne akşam üstü, ne gece hastayı ziyarete gitti. Ertesi sabah, baygın yatan arkadaşımız adına hastaneyi aradık, başhekimi bulduk, doktor beklediğimizi anlattık ve o gün öğleye doğru bir doktor Aykut Sağanak'ın evinin kapısını çaldı. Bu, branşı kadın hastalıkları olan genç bir hekimdi.

HASTA DEV

Uzun bir süredir Sosyal Sigortalar Kurumunun geleceği ile ilişkin haberler, bilgiler, yorumlar basında geniş yer almaktadır. Kurum, 1.2 milyon çalışanın yılda 4.2 milyar lira prim ödediği 12,5 milyar lira öz varlığı olan dev bir kuruluştur.

Ama hastadır bu bizim dev! Kimse bu kadar büyük varlık içinde böylesine darlık olabileceğine inanmaz ama, gerçek budur. İşverenlerin Kuruma 1 milyar liradan fazla borcu vardır. 7-8 milyar lira, düşük faizle tahvile ve bankalara yatırılmış; iş kazası, hastalık, tazminat ve emekli aylıgı ödemeleri birdenbire yılda 1.5 milyar liraya fırlayınca, herkeste şafak atmıştır. Evet, her yıl milyarlar gelecektir ama, milyalar da gidecektir. Kurum, çeşme gibi akan gelirler içinde hovarda savrukluğundan kurtarılıp, alınteri ile kazanılmış her kuruşu değerlendirmesini bilen bir yönetime kavuşturulmalıdır.

Kasalarına yılda 5 milyara yakın para giren bir kuruluşu sağlıklı hale getirmek için çareler düşünülürken, akla işveren hissesini % 6'dan % 10'a çıkarmak gelmiştir. Bu, 1.2 milyon sigortalı işçi çalıştıran 361 bin işveren'e yılda 2.8 milyar liralık bir fazla ödeme yükü bindirecektir. İşveren başına yılda 7500-8000 lira ediyor. Hafta içinde işveren ler isyan bayrağını kaldırarak, primleri arttıran bir çareyi kabul etmiyeceklerini açıkladılar. Şüphesiz, işçi kesiminde ihtiyarlık sigortası primlerini arttırma teklifi de böyle bir tepki ile karşı karşıyadır. Her % 1'lik prim artışı, işçinin cebinden yılda 700 milyon liranın çıkmasına yol açıyor ve ayda ortalama 50 liralık bir yeni gider işçi bütçelerine giriyor.

FELSEFESİZ YÖNETİCİLER

PEKİ ÇARE?

Çare, bizi bir kez daha, kurumları yaratırken, onları nasıl bir felsefeye, nasıl bir yönetici kadroya bağlamamız gerektiğini düşünmeğe zorluyor. Evet, kamu kesimi ve özel teşebbüs kesimiyle bir karma ekonomi sistemini yürütmeğe çalışıyoruz. Ama bir de bakıyoruz ki, kamu kesimini yürüten kadro kendi kesimini savunmuyor; bir büyük devlet fabrikasının başındaki yöneticinin en ateşli özel teşebbüsçü olması pek yadırganmıyor. Sosyal Sigortalar Kurumu gibi, kamu yararı felsefesine bağlı olması gerekli kuruluşların en büyük derdi, muhtaç oldukları yöneticilerden yoksun kalışlarıdır. Çalışanların biriken büyük sermayesini sadece onların faydasına kullanma titizliği gelmedikçe; hep böyle, milyarlar içinde sefalet çekilecektir.

BİZ İNSANLARIMIZI SEVERİZ..

Sosyal Sigortalar Kurumunu sağlığa kavuşturmak için nasıl bir ilâç bulacaklar, onu arayıp dursunlar. Zaten geçen haftanın başlıca konularından biri bu ilâç meselesiydi. Halkı ucuz ve kolay tarafından sevindirmenin yolunu bizim politik dehamız hemen buluverir. Öyle bir hava estirildi ki son haftalarda, halkın sağlığı başlıca kaygumuzdur; hastanın şifa aradığı ilâcı kimsenin kâr hırsına kurban etmeyiz ve işte biz insanlarımızı böyle severiz!

İstatistikler gösteriyor ki, biz yılda nüfus başına 40 liralık ilâç tüketiyoruz. 800 milyon lira yatırım yapmış bulunan ilâç endüstrimiz, yılda 1.400.000.000 liralık ilâç üretiyor; ve Sağlık Bakanlığı, fabrikatörlerin halktan fazla para aldığını ileri sürerek, vatandaşı savunma ve koruma görevini yerine getiriyor.

Böylece her vatandaşın yılda ortalama sarfettiği 40 lira ilâç parasının 4 veya 5 lirasını kurtarmak; bunu ödeyeceklerine inanılan ilâç fabrikatörlerinin sırtından kazanılmış bir küçük zaferden başka anlam taşımıyacaktır. Halk sağlığının korunması, ilâç fiyatlarının 16 lira 80 kuruştan 14 lira 35 kuruşa düşürülmesiyle değil; hiç şüphesiz, gıda maddelerinin, fiyatlarını kontrol etmekle, ev kiralarını makûl bir seviyede tutmakla, ücretlerin hayat pahalılığı ateşinde erimesini önlemekle; böyle sosyal politikaları zaman kaybetmeden yürütmekle gerçekleşir. Yoksa yılda 40 liralık ilâcı hiç almasa ne olacak vatandaşın sağlığı? Fransa'da her vatandaş yılda 440 liralık, Japonya'da 325 liralık, Amerika'da 285 liralık, Almanya'da 255, İtalya'da 190, İngiltere'de 123 liralık ilâç kullanıyor, hem de sosyal refah devletinin yarattığı sağlıklı bir ortamda. Bizde, koskoca ilâç endüstrisinin gözleri Sosyal Sigortalar Kurumu üzerindedir. Çünkü Kurumun 1.2 milyon üyesi, yıllık ilâç üretiminin yüzde 10'unu tüketiyor ve yılda kişi başına ortalama 100 liralık ilâç tüketen Sosyal Sigortalar Kurumunun ilâç fabrikası kurabilmek hakkını istemesi, fırtınalar yaratabiliyor. İlâca alışmış bir işçi kitlesinin bugünkü ilâç piyasasının elinden kaçması en büyük korkudur. Henüz, bu korkunun izlerini taşırken, şimdi ilâç fiyatları üzerinde yapılan son operasyon ilâç yapımcılarını nasıl tepkilere zorlayacaktır, göreceğiz. Bir başka şey daha göreceğiz; kolay başarı heveslerinin hiç bir sonuç vermedigini..

(Cumhuriyet'ten)

rını belirttiği bir açıklamada bulundu ve şöyle dedi :

«Gelecek için bir gerekçe hazırlanıyor. Hiçbir zaman bir Bakan, sigaraya zam yapılacağını söylemez. Hatta söylenti çıkarsa yalanlar, fakat sonradan bakarsınız ki zam yapılmıştır. Şimdi biz bu endişeyi seziyoruz. Yani bir gerekçe hazırlanmaya çalışılıyor. Biz buna yardımcı olmayacağız ve istediğimiz teminatı almadıkça çalışmalara katılmayacağız.»

Kaya Özdemir, bu açıklamasından başka, sigorta primlerinin arttırılması yolundaki tekliflerin de olumlu karşılanmayacağını, esasen işçinin büyük bir yük altında bulunduğunu, bu teklif kabul etmenin imkansız olduğunu belirtti.

TEMEL HAKLAR

3'lü Komisyonun Türk-İş başkanı Kaya Özdemir, Sosyal Sigortalar Kurumunun geleceğinin kurtarılması için alınması gerekli tedbirleri şöylece sıraladı :

1 — Borçlanma hükümleri düzeltilecek, en fazla beş yıl için borçlanma kabul edilecek, bu süre sınırsız olmayacaktır. Bilindiği gibi halen 1950'ye kadar olan hizmetler için borçlanma kabul edilmektedir. Ancak Danıştay kararı ile borçlanmanın daha evvelki yıllara da teşmil edilmesi konusu ortaya çıkmış, bu da sosyal sigortaları malî yönden çökertecek bir karar olarak görülmüştür.

Borçlanmada yeni bir kanunla süre beş yıl ile tahdit edilirken, ayrıca borçlanmada işçinin son maaşı üzerinden prim ödemesi esası da getirilecektir. Bilindiği gibi halen borçlanmada ilk maaş üzerinden prim ödenmekte, ilk maaşlar son derece düşük olduğundan ödenen prim de önemli bir rakama hiç bir zaman ulaşmamaktadır.

2 — Emekli Sandığından İşçi Sigortalarına akım önlenecektir. Halen düşük maaşla Emekli Sandığından emekli olacak bazı kimselerin özel sektöre geçenler işçi statüsünü kazandıkları ve sigortadan yüksek maaşla emekli oldukları kaydedilmiştir. Verilen bilgiye göre, şimdiden 146 kişi bu yolla emekli olmuştur.

3 — İşçi emeklilik başlangıç yaşı 16 olarak tespit edilecektir. Şimdiye kadar meselâ 7 veya 10 yaşında bir işçi işe başlarsa 25 yıl hizmetten sonra 34-35 yaşında emeklilik hakkını kazanmaktadır. Alınacak tedbirle emeklilik başlangıç haddi sendikaya girme yaşı olan 16'ya yükseltilecektir.

4 — İleri yaşlılıkla ilgili geçici hüküm de kaldırılacaktır. Mevcut kanuna göre, 15 yıl hizmeti olanlar, ileri yaşlılıkları sebebiyle prim ödemeden 25 yıl çalışmış gibi emekliye ayrılmaktadır. Kanunun 22 yıllık bir geçmişi olması sebebiyle artık bu hükme ihtiyaç kalmadığı ve kaldırılabileceği belirtilmiştir.

5 — Sosyal Sigortalar Kurumunun düşük faizle aldığı tahvillerin faiz gelirlerinin artırılması için çare araştırılacaktır. Halen milyarları bulan tahvillerin faizleri yüzde 9'un çok altında bulunmakta ve yıllık faiz kayıplarının milyonları bulduğu belirtilmektedir.

BAŞBAKANIN AÇIKLAMASI

Basında da geniş yer alan 3'lü komisyon çalışmalarından sonuç alınamadığı günlerde İstanbul'da bulunan Başbakan Ferit Melen, düzenlediği basın toplantısında, gazetecilerin çeşitli sorularına verdiği cevaplar arasında, SSK'nın durumu ve işçi hakları konusuna da değindi ve **«Kazanılmış haklara dokunmayacağız. Özellikle işçilerin emeklilik haklarına dokunulmaması için bütün gücümüzü kullanacağız. Kuruma başka yerlerden gelir sağlanması konusunda çalışmalarımız olacaktır»** dedi.

Temmuz ayı, 3'lü komisyon toplantılarından bir sonuç alınamadan kapandı. Ancak bu konudaki tartışmalar eksik olmadı, hatta denilebilir ki, daha da şiddetlendi...

Ödediğimiz primler nereye gidiyor

İşçinin Sosyal Sigortalar Kurumuna ödediği primlerin nerelere gittiği ve ne şekilde kullanıldığı pek çok kimsenin merak konusudur. Aşağıda göreceğiniz bir kaç örnek bu konudaki merakı giderecek niteliktedir.

İş daha da derinliğine inecek olursa, Sosyal Sigortalar Kurumunun, bugün hâla nasıl oluyor da ayakta durduğu ve hizmet gördüğü

1 — Borçlu işverenlerden 1 edecektir.

İşte birkaç örnek :

gerçekten birçok kafaları meşgul milyar liralık alacağı tahsil için derhal etkili tedbirler alınmalıdır.

2 — Kurumun amacı dışında ve politik baskılarla, özel sınaî yatırımlara her yıl 35 - 40 milyon lira kredi vermekten vazgeçilmelidir.

3 — 24 bine yakın kurum personelinin emeklilik primleri, yanlış bir uygulamanın sonucu olarak Emekli Sandığı'na yatırılmaktadır. Her yıl ortalama 140 milyon lira tutan bu primlerin, mevcut mevzuat zorlanarak, yetmiyorsa yenileri getirilerek kurumda kalması sağlanmalıdır.

4 — İşçiden alınan primleri, İstanbul ve Ankara Belediyesi tahvillerine yatırmaktan kaçınılmalıdır. Halen 52 milyon 803 bin liralık böyle bir alacağa «Batmış» gözü ile bakılabilir.

5 — Çalışma Bakanlığı emrinde çalışan «İşçi Sağlığı ve Güvenliği» Genel Müdürlüğüne her yıl ödenen para kesilmelidir. 9 yılda bu kuruma yok yere 52 milyon lira ödenmiştir.

6 — İşçi Bulma Kurumuna her yıl verilen 20 milyon lira ile Sivil Savunma fonuna yatırılan bir milyon lira artık durdurulmalı, gerekirse bunu sağlamak üzere gerekli mevzuat değişikliği gerçekleşmelidir.

7 — Kurum binalarının kiraları günün rayicine uydurulmalıdır.

8 — Tahvillerin faiz oranı yüzde 9'a yükseltilmelidir.

TGS.'nin 20'inci kuruluş yılı kutlandı

Türkiye Gazeteciler Sendikasının 20'nci kuruluş yıldönümü nedeniyle bir demeç veren Türkiye Gazeteciler Sendikası Başkanı Sadullah Usumi, Gazeteciler Sendikasının çalışmalarıyla Türk Sendikacılığına şerefli hizmetlerde bulunduğunu söyledi.

Usumi, 10 Temmuz 1952'de İstanbul Gazeteciler Sendikası olarak kurulan basın iş kolundaki ilk sendikanın, kısa sürede federasyon haline geldiğini, daha sonra milli sendika niteliği ile çalışmalarını sürdürdüğünü anlattı.

Bugün Türkiye Gazeteciler Sendikasının Türkiye çapında bir örgüt haline geldiğini bildiren Sadullah Usumi şöyle dedi :

«— Türkiye Gazeteciler Sendikası, mensuplarının ve meslek sorunlarının mücadelesini başarı ile yürütmektedir. Sendika, kendi meselelerinin dışında Türk sendikacılık hayatına da ciddi ve şerefli hizmetler ifa etmiştir. Bu vesile ile şimdiye kadar hizmetleri geçen vefakâr arkadaşlarımızı minnetle anarken, bütün basın işçilerini kutlarız».

Toplantılar

Likat-İş ve Selüloz-İş'in Genel Kurul'ları yapıldı

Temmuz ayı içinde Türk-İş'e bağlı iki kuruluş genel kurullarını yaptı. Likat-İş Sendikası ile Selüloz-İş Sendikalarının genel kurullarında, çeşitli yurt ve işçi sorunları ele alındı, önemli kararlar verildi.

LİKAT-İŞ GENEL KURULU

Türkiye Liman Tahmil Tahliye İşçileri Sendikası (Likat-İş) olağanüstü genel kurulu 12 Temmuz günü Türk-İş toplantı salonunda başladı.

Türk-İş Teşkilâtlanma Sekreteri Ethem Ezgü'nün başkanlık, Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu ile Tarım-İş Genel Başkanı Binali Yağışan'ın da başkanvekilliklerinde yapılan genel kurul, Genel Başkan Mehmet Ali Sarı'nın konuşması ile açıldı.

Sarı, sendikanın geçen dönemden bu yana yaptığı toplu sözleşmeler hakkında bilgi verdi. Daha sonra söz alan Mali Sekreter Ahmet Kurt, sendikanın mali yönden güç durumda olduğunu belirtti, tedbirler alınmasını ve İcra Kurulunun beşten üçe indirilmesini önerdi.

AHMET KURT
Likat-İş Genel Başkanı

Üç gün devam eden genel kurulda, tüzük değişikliği yapıldı ve İcra Kurulu adedi 3'e indirildi. Yapılan seçimler sonunda, Likat-İş Genel Başkanlığına Ahmet Kurt, Genel Sekreterliğine Yaşar Atıcı ve Mali Sekreterliğe de Neşat Mazmancı getirildi.

SELÜLOZ-İŞ GENEL KURULU

Selüloz-İş Sendikası Genel Kurulu 2 Temmuz'da İzmit'te yapıldı. Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir ve diğer sendika yöneticilerinin de izlediği Genel Kurul iki gün devam etti.

TGS. Basın affı çıkarılmasını istedi

Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Başkanı Sadullah Usumi bir basın affı çıkarılmasını istedi.

Ankara'da düzenlediği basın toplantısında bu konunun suç ve suçluluktan çok basın özgürlüğünü ilgilendirdiğini söyleyen Usumi, **«Fikirlerden ötürü bir ayırım yapılmasına karşıyış. Esasen parlamenter bir rejimde bunun aksini düşünmek mümkün değildir.»** dedi.

Usumi, basın suçlarının zaman ve kişilerin değer yargılarına bağlı olmaları gibi kusur dışı sebeplerden doğduğunu öne sürdü ve kişi özgürlüğünü kısıtlayıcı cezalar yerine para cezaları getirilmesini istedi.

Ayrıca, bir suçtan iki kişinin cezalandırılmasının da önlenmesi gerektiğini savunan Usumi, şöyle devam etti :

«— Anayasamıza ve cezanın şahsiliği prensibine aykırı düşen bu durumun derhal düzeltilerek, yazı, işleri müdürlerinin sorumluluklarının sınırlandırılması kanaatini taşımaktayız.»

Genel Kurulda bir konuşma yapan Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, Sosyal Sigortalar Bankası kurulması ile ilgili bir soruya verdiği cevapta, **«Banka kurulması ile ilgili bir teklifin Meclise verildiğini öğrendik. Bu riskli bir iştir. Enine boyuna tetkik etmeden Sigortanın parasını böyle bir işe yatırılmasını hemen kabul edemeyiz»** dedi.

Demirsoy, daha sonra yaptığı konuşmasında, 9 İl'de grev yasağının kaldırılmasını istedi ve diğer işçi sorunları üzerinde durarak şöyle dedi :

> «Biz işverenlerin hanlarını, apartmanlarını istemiyoruz. Biz yalnız, alınterimizin hakkını istıyoruz. Biz her zaman kanunlardan nizamlardan yana olmuşuzdur. Sıkıyönetimden bu yana 14 aylık geçen zaman içinde Türk-İş'e bağlı bir tek sendikacı hakkında soruşturma açılmamıştır.»

Türk-İş Genel Başkanı, işçi milletvekilleri tarafından, emeklilerin başka işlerde çalışmalarının önlenmesini öngören bir kanun teklifi hazırlandığını da açıkladı ve bu konuda şöyle dedi :

> «Türkiye'de imtiyazlı sınıf yoktur. Vali emekli olur, avukat emekli olur, hem emekli maaşı alır, hem de çeşitli işlere devam ederler. Bu hak işçide yoktur, onlarda da olmaması gerekir.»

Çalışma raporunun okunup tenkidlerin yapılmasından sonra seçimlere geçildi ve Genel Başkanlığa Necati Cansever, Genel Başkan Vekilliğine İlyas Başyılmaz, Genel Sekreterliğe Salih Göngörmez, Mali Sekreterliğe Cemal Camur ve Teşkilâtlanma Sekreterliğine de Remzi Gerçek seçildi.

CANSEVER ve GÜNGÖR
Selüloz-İş Genel Başkanı
ve Genel Sekreteri

Halil Tunç Senatör oldu

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, Cumhurbaşkanı Konjentan Senatörü oldu.

Anayasa'nın 72 ve 73. maddesi gereğince süreleri dolan Konjentan Senatörleri yerine yenileri atandı. Türk-İş Genel Sekreterinden ayrı olarak, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Cihat Alpan, Milli Eğitim Bakanı S. Özbek, Ticaret Bakanı Naim Talu, eski bakanlardan Prof. Fethi Çelikbaş ve Prof. Bahriye Üçok de Senatör oldu.

Maden Federasyonu reformların bir an önce çıkarılmasını istedi...

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Yönetim Kurulu Temmuz ayı başlarında yayınladığı bir bildiri ile, çalışmaları hakkında bilgi verdi ve Federasyonun çeşitli işçi sorunları ve reformlar hakkında görüşünü açıkladı.

Maden Reformunun bir an önce çıkarılması gerektiğini savunan Maden Federasyonu Yönetim Kurulu, beş maddeden oluşan bildirisinde şu açıklamalarda bulundu :

> «1 — Sosyal Sigortalar Kurumu'nun ilâç fabrikası açabilmesini öngören kanunun kabul edilmesinden sonra, bir kısım senatörlerin Anayasa Mahkemesine müracaat ederek, kanunun iptali yolunda giriştikleri teşebbüs Türk İşçi Hareketi içinde büyük bir tepki uyandırmıştır. İşçilerin sosyal güvenliklerine karşı sistemli yürütülmeğe çalışılan bir propagandanın adeta tahrikçisi ve takipçisi durumuna giren bu senatörlerin tutumu, Yönetim Kurulumuz tarafından da üzüntü ile karşılanmış ve bu yolda Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy'un teşkilâta yayınladığı bildirinin ışığında hareket edilmesine karar veilmiştir.
>
> 2 — İşçilerin tek sosyal güvenlik müessesesi olan Sosyal Sigortalar Kurumunu, yıllardan beri savunduğumuz görüşlerin aksine bir yönetimde ısrar edilmesinin sonucu olarak bugün maddi ve manevi bir bunalımın içine sürüklenmiştir.
>
> Yönetim Kurulumuz Sosyal Sigortalar Kurumu'nun işçiye en iyi olanaklarını önemle ele almış ve ilk tedbir olarak, Kurumun, siyasi iktidarların baskı ve tesirinden kur-

tarılması ile mali yönden kanuni zorlamalara son verilmesini kararlıştırmıştır. Bu arada, özellikle borçlandırma sisteminden vazgeçilmesi de, alınacak tedbirlerin önemlilerinden kabul edilmiştir.

3 — Yurt çıkarlarının korunmasını amaç güden ve bu görüşle, Erim Hükümetleri ile Melen Hükümetinin programında yer alan yeraltı servetlerimizin devlet eliyle işletilmesi konusundaki çalışmalara, en kısa sürede büyük bir hız verilmesi, Yönetim Kurulumuzun titizlikle üzerinde durduğu konular arasında yer almıştır. Yeraltı servetlerimizin ulusal çıkarlarımıza uygun biçimde işletilmesini sağlayacak Madencilik Reformu Kanununun gerçekleştirlmesi, tüm maden işçilerimizin olduğu kadar, bu konuyu ilke olarak kabul etmiş Türk İşçi Hareketinin de bu yoldaki gayretlere destek olacağı kesinlik kazanmıştır.

Maden Reformunun gerçekleştirilmesine mani olmak isteyen bir kısım çıkarcıların bu yolda büyük bir gayret gösterdiklerini de tesbit eden Yönetim Kurulumuz bu davranışları onların şahsi çıkarlarına uygun fakat devletimiz ve yurttaşlarımız aleyhine bir hareket olarak görmektedir.

Madencilik Reormu Kanun Tasarısının bir an önce çıkarılması bu, yönü ile olduğu kadar, bu düşünce içinde bulunanların da davranışlarına son vermesi bakımından milli bir dava niteliğini kazanmıştır.

4 — Anayasamıza göre, devletin malı olan yeraltı servetlerimizin üstünde oynanmak istenen oyunlara son verilmek istenirken, Divriği ve Demir Çelik İşletmeleri madenlerimida ciddi girişimlerle karşı karşıya bulunmamız, başka madenlerin devletin elinden çıkmasına yol açacak davranışların bir işareti sayılmaktadır.»

Sözleşmeler

Türk - İş'e bağlı 7 kuruluş sözleşme yaptı

Türk-İş'e bağlı 7 kuruluş, Temmuz ayı içinde çeşitli işyerleri ile yaptığı toplu sözleşme görüşmelerinde olumlu sonuçlar aldı ve imzaladığı sözleşmelerle, ücret artışı yanında yeni sosyal haklar elde etti.

TEK GIDA-İŞ'İN SÖZLEŞMESİ

Tek Gıda-İş Sendikası, Çorum'da kurulu 32 fırında yaptığı sözleşme ile, 100 üyesi yeni haklardan yararlandı. Konu ile ilgili olarak bir açıklama yapan sendika yetkilileri, toplu sözleşmenin ücret artışı ile beraber, sosyal haklarda da ileri hükümler getirdiğini belirttiler.

ÇİMSE-İŞ'İN SÖZLEŞMELERİ

Çimse-İş Sendikası, Temmuz ayı içinde İstanbul 6, Eskişehir'de 1, Uşak'ta da 2 işyeri ile sözleşme imzaladı.

İstanbul'da, Paşabahçe, Küçüksu, Büyükdere, Haznedar, Topel, Topser, Tuğla ve Kiremit Fabrikaları işverenleri ile yapılan toplu sözleşme görüşmelerinde önce anlaşmaya varılamadı, daha sonra da uyuşmazlığa gidildi. Her iki tarafında yaptığı toplantılarda olumlu bir sonuç alınamayınca sendika grev kararı verdi, ancak işverenler sendika isteklerini kabul ettiklerini bildirerek, anlaşmayı imzaladılar.

Çimse-İş Sendikası, Eskişehir'de Kılıçoğlu işyeri ile Uşak'ta Yıldız ve Ege fabrikalarında da üyeleri adına sözleşme imzaladı.

BASIN-İŞ İKİ İŞYERİNDE SÖZLEŞME YAPTI

Türkiye Gazeteciler ve Basın Sanayii İşçileri Sendikası (Basın-İş) Temmuz ayı içinde Merkez Bankasının Banknot Matbaası ve Güneş Matbaacılık Şirketinde iki sözleşme imzaladı.

AĞAÇ-İŞ SENDİKASI SÖZLEŞME İMZALADI

Türkiye Ağaç Sanayi İşçileri Sendikası (Ağaç-İş) İstanbul'da 105 gün devam ettirdiği Fil Kontrplak fabrikasındaki grevi başarı ile yürütürken, işverenin anlaşma imzalaması isteği karşısında grevini kaldırdı. Bu işyerinde imzalanan sözleşmeye göre sendika istekleri tüm olarak kabul edildi ve ücret artışı sağlandı.

MADEN FEDERASYONUNUN SÖZLEŞMESİ

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu, Maden Teknik Arama Enstitüsü ile bu işyerine bağlı bölümlerde çalışan 1000 üyesi adına toplu sözleşme imzaladı.

Dördüncü dönem sözleşmenin imzalanması ile ilgili bir demeç veren Federasyon Genel Başkan Vekili Mehmet Şahin, iyi niyetli görüşmelerin olumlu sonuçlandığını ve üyelerine ileri sosyal ve ekonomik haklar elde edildiğini söyledi.

ŞEKER-İŞ'İN SÖZLEŞMESİ

Türkiye Şeker Sanayii İşçileri Sendikası, Türkiye Şeker Şirketi ile uzun bir süredir yürüttüğü beşinci dönem toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya vardı.

1 Şubat'ta başlayan ve uyuşmazlıkla sonuçlanan görüşmelerden sonra, devam eden yeni temaslar sonucu anlaşma sağlandı ve gerek ücret, gerekse sosyal konularda önemli artışlar elde edildi.

SAĞLIK-İŞ'İN SÖZLEŞMESİ

Sağlık-İş Sendikası İzmir'de, **«İzmir Özel Hastanesi»** ile Temmuz ayı içinde sözleşme yaptı.

Birinci dönem sözleşmeden 60 işçi yararlandı ve ücretlerde artış sağlandı.

ULAŞ-İŞ'İN SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ BAŞLADI

Türk Deniz Ulaş-İş Federasyonu ile Türk Taşıt İşverenleri Sendikası arasında 15 bin gemi adamı ve deniz büro personelini kapsayan toplu sözleşme görüşmelerine Temmuz ayı başlarında Ankarada Türk-İş Genel Merkezinde başlandı ve ön protokol imzalandı.

İşkolu seviyesinde yapılan toplu sözleşme görüşmeleri, Denizcilik Bankası T. A. O. Genel Müdürlüğüne bağlı, İstanbul Şehir Hatları İşletmesi, Denizyolları İşletmesi, İstanbul Liman İşletmesi, Gemi

Kurtarma İşletmesi, Kıyı Emniyeti İşletmesi, İzmir İşletmesi, Trabzon İşletmesi, Giresun İşletmesi ve Van Gölü İşletmesi gibi işyerlerinde, iç ve dış hatlara sefer yapan bütün gemi adamlarını, deniz büro personelini, ayrıca Denizcilik Bankası Deniz Nakliyatı T. A. Ş. Genel Müdürlüğüne bağlı dış ve iç hatlara sefer yapan kargo gemileri ile tankerlerde çalışan gemi adamları ve büro personelini kapsıyor.

Grevler

Altı işkolunda grev...

Temmuz ayı içinde, Türk-İş'e bağlı kuruluşlardan bazıları, toplu sözleşme görüşmelerinde işverenle anlaşmaya varamaması sonucu grev uygulamasında bulundu.

HABER-İŞ GREVİ

Türkiye Posta, Telgraf, Telefon, Radyo ve Televizyon İşçileri Sendikası (Haber-İş) ile PTT Genel Müdürlüğü arasında 22 Kasım'dan beri devam eden toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamadı ve Temmuz ayı ortalarında greve başlandı.

Sendikanın, 10 bin üyesiyle greve katılacağı hakkındaki açıklaması 4 Temmuz'da yapıldı. Bu konuda bir demeç veren Haber-İş Genel Sekreteri Mustafa Cengiz Acar, grevin kademeli olarak bütün yurtta uygulanacağını, ilk grevin de İstanbul Telefon Başmüdürlüğünde başlayacağını ve 2500 işçinin greve hazır olduğunu belirtti. Haber-İş Genel Sekreteri, Sıkıyönetim Komutanlıklarının bildirileri gereğince; Diyarbakır, Siirt, Adana, Ankara ve İzmir dışındaki bütün işyerlerinde uygulanacak grevin, sendika istekleri alınıncaya kadar devam edeceğini de sözlerine ekledi.

İstanbul'daki grev, kısa süre içinde yayıldı ve Ümraniye Telefon Fabrikasına da sıçradı. Bu işyerinde çalışan 380 işçi, 12 Temmuz günü greve başladı.

Grevin yaygınlaşması üzerinde bir açıklamada bulunan Haber-İş Sendikası Genel Başkanı Cihangir İldeniz, **«İşkolu grev kararının ilk uygulaması olan Ümraniye grevi daha sonra kademeli olarak bütün ülkeyi kapsayacaktır»** dedi.

Haber-İş'in, PTT Genel Müdürlüğündeki grevi 13 gün devam etti. 25 Temmuz'da işveren, sendikanın isteklerini kabul ettiğini açıklayarak anlaşmaya razı oldu. Sözleşme 26 Temmuz'da törenle imzalandı ve ücret artışı yanında sosyal haklarda yeni hükümler sağlandı.

ÇİMSE-İŞ GREVİ

Çimse-İş Sendikası'nın 27 Haziran tarihinde Çorum'daki 11 Kiremit ve Tuğla fabrikasında başlattığı grev, Temmuz ayı içinde de devam etti ve bir anlaşmaya varılamadı.

Büyük bir olgunluk içinde geçen grev hakkında Sendika Genel Başkanı Hasan Türkay bir açıklamada bulundu ve hak mücadelesinin işçinin makul istekleri kabul edilinceye kadar devam edeceğini söyledi.

Türkay bu açıklamasında, toprak sanayiindeki bu işverenlerin halâ ortaçağ zihniyeti ile hareket ettiklerini, işçiyi istismar ettiklerini belirtti ve şöyle dedi :

> «Toprak işçisi yıllardan beri istismar edilmekte, sigortasız çalıştırılmakta ve her türlü haktan yoksun bırakılmaktadır. Çorumda başlattığımız bu grev, bir bakıma işçilik şerefinin korunma meselesidir. 11 fabrikada 2000 işçinin katıldığı bu grev, işverenin kanunlara, işçi hak ve hürriyetlerine boyun eğmesine kadar devam edecektir.»

YENİ BİR GREV KARARI

Çimse-İş Sendikası, 600 işçinin çalıştığı Filyos Tuğla fabrikasında da, sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varamaması sonucu greve gideceğini açıkladı. Sümerbanka bağlı bu işyerindeki toplu sözleşmede bir anlaşma sağlanamaması üzerine, konu Uzlaştırma Kuruluna intikal etti, ancak işveren, teklifi kabul etmediğini bildirdi. İşverenin bu tutumu karşısında, Çimse-İş Sendikası bu işyerinde grev kararı aldı. Daha ileri bir tarihte uygulanmak üzere alınan bu karar Temmuz ayı sona ererken henüz uygulanmamıştı.

PETROL-İŞ'İN GREVİ

Petrol-İş Sendikasının 4 Temmuz'da Adana Oksijen Fabrikasında başlattığı grev 13 gün sürdü. Grev devam ederken, anlaşmaya varılabilmesi için görüşmeler de sürdürüldü ve olumlu sonuç alındı.

İşveren, sendika isteklerinin tamamını kabul ettiğini açıklaması üzerine de grev başarı ile sonuçlanmış oldu.

GENEL-İŞ'İN KAYSERİ GREVİ

Genel-İş Sendikasının Kayseri Belediyesinde başlattığı grev, Temmuz ayı içinde olaylarla devam etti.

Temizlik işçilerinin de katıldığı ve bu nedenle toplanamayan çöpler yüzünden hal içinde grevci işçilere karşı esnafın kışkırtılması sonucu meydana gelen olaylarda, 4 kişi yaralandı. Olayların büyüme istidadı göstermesi karşısında başta sendika yöneticileri olduğu halde güvenlik kuvvetleri büyük bir çaba gösterdi.

Grev, Temmuz ayı sona erdiği gün devam ediyordu.

Genel-İş Sendikası, Kayseride bu grevi yürütürken, İzmir'de de Belediye'de çalışan 1800 işçi adına toplu sözleşme görüşmelerini devam ettiriyordu. Ancak İzmir Belediyesi sözleşme görüşmelerinde olumlu bir davranış içine girmedi ve konu uyuşmazlığa intikal etti. Sendika yöneticileri, isteklerinin kabul edilmemesi halinde İzmir'de grevin kaçınılmaz olduğunu belirtti. Temmuz ayı sona ererken, henüz kesin bir sonuç alınmamıştı.

YOL-İŞ'İN GREV KARARI

Yol-İş Federasyonuna bağlı 29 bin karayolu işçisi ile 7 bin YSE işçisi adına bir süredir devam eden toplu sözleşme görüşmelerinde olumlu sonuç alınamadı ve Federasyon greve karar verdi.

Karayolları Genel Müdürlüğü ile YSE Genel Müdürlüğü yetkililerinin Federasyon isteklerini kabul etmemelerine rağmen, Türk-İş bu konudaki görüşmeleri Temmuz ayının sonuna kadar devam ettirdi. Ancak bütün çabalara rağmen yine de sonuç alınamadı.

JOE HILL'İN HİKÂYESİ...

● Joe ne bir kovboy, ne de hızlı silâh çeken bir silâhşör... O, bütün gücünü sendikasına vermiş genç bir işçi lideri ve ozandı...

Hepiniz Buffalo Bill adını duymuş, Jesse James hakkında çevrilen filmleri görmüş ve onların yaptıkları işleri, maceralarını heyecanla izlemişsinizdir. Amerikayı bir baştan bir başa dolaşan, sayısız kavgalar veren, saldırılara uğrayan ve en sonunda altı tane korkak nişancının kurşunları altında can veren Joe Hill'i de tanıyorsunuzdur herhalde... Joe Hill de kim diye soracaksınız. Haklısınız. Joe ne bir kovboy, ne hızlı silah çeken bir silâhşör, ne de yaman bir şeriftir. Joe Hill, bütün gücünü IWW (Dünya Endüstri İşçileri) adlı bir sendika örgütüne adayan genç bir işçi lideri ve ozandır.

Ülkesi İsveç'de iş bulamadığı için, Joe Hill 1902 yılında kardeşiyle birlikte Amerika'ya göç eder. Newyork'ta umutla dikiş tutturmaya uğraşırlar. Ancak, taşı toprağı dolar, sınırsız olanaklar ülkesinin onlara yine işsizlik, açlık ve yoksulluktan başka şeyi yoktur verecek. Bulaşıkçılıktan milyonerliğe giden yol, masallarda anlatıldığı gibi o kadar pürüzsüz ve kolay değildir. Yeni bir dil, kirli işler ve Newyork gecekondularının yoksulluğu Amerika'nın acı gerçekleridir.

Kardeşi gibi, Joe Hill de Batı'ya gider. Altın avına değil, iş aramaya. Ancak kısa süreli işlerden başka bir şey bulamaz. Yaşlı bir gezginle birlikte bazen yaya, bazen de kaçak yolcu olarak Amerika'yı bir baştan bir başa dolaşır, işgücünün kapitalistler tarafından nasıl insafsızca sömürüldüğüne tanık olur ve «Wobblie»ler diye de adlandırılan çocuksu-idealist bir işçi örgütü olan IWW ile ilişki kurar. Birlikte işçilerin bir çok küçük sendikalara bölünmesine karşı mücadele ederler ve bütün işçileri bünyesinde toplayan güçlü bir sendika kurmak isterler. «Wobblie»lerin yanında siyasal bilince kavuşan Joe Hill çok geçmeden onların başarılı bir militanı olur, bir çok grevler düzenler. Bir defasında bir toplantıda konuşması polis tarafından yasaklandığı zaman, konuşmasını türkü olarak söylemeye başlar. Polis bunu yasaklamaz. Böylece Joe Hill kendinde yeni bir yetenek keşfeder ve işçiler arasında dillerden düşmeyen mücadele türküleri bestelemeye başlar.

Joe Hill'in eylemleri işverenlerin gözünden kaçmaz. Joe'yi dövdürürler, fakat korkutamazlar. Salt Lake City'de maden işçilerinin grevine öncülük etmesi bardağı taşıran son damla olur. Onu susturmak, yasal yoldan zararsız duruma getirmek için daha iyi bir çözüm yolu bulurlar; cinayetle suçlanan Joe Hill usulsüz bir mahkemeden sonra ölüm cezasına çaptırılır. Bütün dünya'dan gelen protestolara rağmen kurşuna dizilir.

Joe Hill'in cenazesi vasiyeti üzerine yakılır. Külleri arkadaşları tarafından bütün dünyadaki sendikalara gönderilir.

İktisadi Devlet Teşebbüslerinin sorunları ve çözüm yolları

II

Bu arada, kamuoyuna yanlış aksettirilen bir hususa da değinmek gerekecektir.

Zaman zaman, bazı teşekkül yöneticileri ve hatta bakanlıklar yetkililerine, toplu sözleşmelerin, teşebbüslerin faaliyetlerini olumsuz yönde etkilediği öne sürülmektedir. Rakamlara dayanmıyan bu iddialar, bir çeşit «mazeret» olmanın ötesinde hiçbir değer taşımamaktadır.

Aslında ücretlerin düşük olduğu ve işçiye, insan haysiyetine yakışır bir geçim seviyesi sağlayabilmek gayreti içinde bulunulması gereği bir tarafa, normal ücretle istihdam politikasının, işçilerin verimliliğini, dolayısiyle teşebbüsün kârlılığını olumlu yönde etkileyeceği açık bir gerçektir.

Verimliliği (örneğin, işçi ücret birimine isabet eden üretim ya da satış tutarını veya miktarını) artırmanın, işçiye verilen ücreti sınırlama dışında başka yolları da olduğu açıktır. Nitekim, Milli Prodüktivite Merkezi tarafından yapılan bazı araştırmalar, ücretlerin nisbeten düşük olduğu özel sektörle, iktisadi devlet teşebbüsleri arasındaki verimlilik karşılaştırmasında, iktisadi teşebbüslerin, fazla gibi görünen ücretlerin yanısıra, daha verimli olduklarını da ortaya koymaktadır.

Kaldı ki, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinin yaptığı bir araştırma, yurdumuzda verim artış hızının ücret artışından yüksek olduğunu göstermektedir. Bu araştırmaya göre, 1960 da ücret ve üretim 100 sayılırsa; 1964 te ücret 110,7-ye, net üretim ise, 118,1'e; 1969 da ücret 142'ye net üretim ise, 163,1'e çıkmıştır.

İktisadi Devlet Teşebbüslerinde verim artışı, özel sektörden daha fazladır.

Yıl	Toplam reel üretim	Reel ücret	İstanbul'un en büyük 55 firmasında üretim artışı
1966	100	100	100
1968	122,5	110	103
1970	132,4	122	108

Toplam üretim, ücretlerden daha hızlı artmakta, ama, ücretlerin düşük olduğu özel sektörde, verim artışı, iktisadi devlet teşekküllerindekinden daha yavaş olmaktadır.

Bunun nedenini, İktisadi Devlet Teşekküllerindeki işçinin her bakımdan daha iyi hayat şartlarında yaşayıp, çalışmasında aramak gerekir.

Yurdumuzda fiyatların teşekkülü ile ilgili olarak öne sürülen iddiaların başında, ücretlerin fiyat artışına yol açtığı gelmektedir. Bu hiçbir bilimsel veriye dayanmayan iddianın üzerinde de yeri gelmişken biraz olsun durmak faydalıdır.

Ücret, tek başına fiyatın teşekkülünde etken olmamakta, fiyatları emek dışı girdiler etkilemektedir.

Emek dışı girdiler, ham madde, sermaye, teçhizat, talep, gibi unsurlardır. Bunlar fiyatın teşekkülünde doğrudan doğruya etken olmaktadırlar. Ücret ise, fiyatı ancak, verimden daha hızlı artarsa etkiler. Yurdumuzda, içinde bulunduğumuz dönemde, devalüasyon, ithal edilen ham madde ve teçhizatın fiyatlarını artırmış, enerji pahalılaşmış, emisyon hacmindeki artış, talebi fazlalaştırmış, piyasada sermaye azalmıştır. Buna karşı verim artmış; ancak verim artışı, tek başına diğer faktörlerin etkisini ortadan kaldıramıyacağı için fiytlar da yükselmiştir. Ücret ise, verimden daha yavaş arttığından, fiyatları olumlu yönde etkilemiş, ama diğer etkenlerin yüksekliği yüzünden, tesirsiz kalmıştır.

Bu vakıa, ücret artışlarının fiyat artışına yol açtığı iddiasının geçersizliğini ortaya koymaktadır.

İŞÇİ ÜCRETLERİ

Geniş ve sistemli kampanyaya rağmen, iktisadi devlet teşebbüslerinde ücret ortalamasının bugünkü hayat şartları karşısında bir asgari ücret seviyesinde dahi olmadığı bir gerçektir. Son günlerde yapılan zincirleme zamlarla fiyatların yükselmesi yüzünden, hayat pahalılığının günlük yükü altında ezilen işçinin durumu ile alay edercesine, dikkatleri başka yöne çekmek için fiyat artışlarının sebebi olarak işçi ücretleri artışlarını göstermek büyük bir haksızlıktır.

Bugün ülkemizde sigortalı işçilerin ortalama ücretleri, brüt olarak 1000 TL. dolaylarındadır. Eğer, bir süre önce milletvekili maaşları tartışılırken, yapıldığını gördüğümüz gibi, brüt ücretler, net ücret şeklinde ifade edilmek istenirse, işçinin eline bugün ortalama 750 lira net ücret geçmektedir. Bu ücrete erişebilmek, yine ortalama 20 yıllık bir hizmet sonucu mümkün olabilmiştir.

İşçilerimiz ortalama 5 nüfuslu bir aileyi 750 lira ile geçindirmek gibi, mucize sayılabilecek yükün altında her geçen gün biraz daha ezilmektedir.

1969'dan bu yana, fiyat hareketlerindeki yükseliş, geçmiş yıllara oranla çok daha hızlı olmuş, hatta reel ücretler 1970 yılında düşme kaydetmiştir. 1970 yılı ortalama işçi ücreti 34, geçinme indeksi 225,8, reel ortalama sigortalı ücreti 15,06, yıllık artış 3,46 dır.

Fiyat istikrarını sağlamak, gelir dağılımını düzeltmek için en etkili tedbir olan satış fiyatlarının ve kâr hadlerinin kontrolü yerine, aslında fedakârlık yapma olanağına sahip olamamış işçiden fedakârlık istenmektedir. Ücretlerin fiyatları etkilediği ülkelerde, hem ücretler Türkiyedekinin 6-7 mislidir ve hem de işçilerin çalışan nüfusa oranı % 70-80 civarındadır. Türkiyede ise, çalışan nüfus içerisinde bütün sanayi işçileri 1/13 oranındadır.

GELİR DAĞILIMI ADALETSİZLİĞİ

Bugüne kadar gelir dağılımındaki adaletsizliğin giderilemediği aksine aynı oranda devam ettiğini belgelemek için aşağıdaki rakamlara bir göz atmak yetecektir.

Reel ortalama sigortalı ücretleri

1963 —	17.91 —	100.0
1964 —	19.34 —	108.0
1965 —	20.08 —	112.1
1966 —	20.73 —	115.7
1967 —	21.42 —	119.6
1968 —	22.47 —	125.5
1969 —	24.21 —	135.2
1970 —	23.82 —	133.0

	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
1963	8.0	12.1	15.7	19.6	25.5	35.2	33.0
1964		3.8	7.2	10.7	16.2	25.2	23.2
1965			3.2	6.7	11.9	20.6	18.6
1966				3.3	8.4	16.8	14.9
1967					4.9	13.0	11.2
1968						7.7	6.0
1969							—1.6

SOSYAL SİGORTALAR KURUMUNUN KATKISI

Bütün bunların yanısıra, iktisadi devlet teşebbüslerinin son yıllardaki yatırımlarından üçte birinin temelinde işçilerin Sosyal Sigortalar Kurumuna ödediği primler yatmaktadır.

Sosyal Sigortalar Kurumu, bugüne kadar, Devlet Yatırım Bankasının % 6 - 6,5 faizli tahvillerinden 6.090.000.000 liralık almak zorunda kalmıştır. Devlet Yatırım Bankası, bu parayı, % 10 - 10,5 faizle iktisadi devlet teşebbüslerine vermiştir. Devletin İktisadi Devlet Teşebbüslerine yaptığı yatırım 9 milyar lira olduğuna göre, Sosyal Sigortalar Kurumunun bu kuruluşlara katkısı, devlet yatırımının % 67,66 sı kadardır. Devlet Yatırım Bankasının Sosyal Sigortalar Kurumuna ödedigi % 6 - 6,5 faizle, İktisadi Devlet Teşebbüslerinden aldığı % 10,5 faiz arasındaki fark Yatırım Bankasının kârı olmaktadır.

SONUÇ

Yukardanberi belirttiğimiz sorunlar ve önerilen çözüm yollarının ışığında, alınması gerekli tedbirleri şu şekilde özetleyebiliriz :

1 — Bugüne kadar yapılan İktisadi Devlet Teşebbüsleri reorganizasyon çalışmaları kesin sonuca bağlanmalıdır.

2 — İktisadi Devlet Teşebbüslerinin yüksek seviyedeki yöneticilerinin atanmalarında, objektif kriterler uygulanmalı, atamalar teknik bir seviyede kurulacak komisyonun verdiği adaylar arasından yapılmalıdır. Yöneticilerin devir hızını azaltmak için, bunlara iş güvenliği sağlamak amacıyla 3 yıldan aşağı olmamak üzere mukavele ile çalıştırma yoluna gidilmelidir.

3 — İktisadi Devlet Teşebbüslerine politikacıların (parlamenterler ve parti teşkilâtları) müdahaleleri kesinlikle önlenmelidir.

4 — İktisadi Devlet Teşebbüslerinin personel politikasında genellik ve çağımızın personel idaresi anlayışına uygun bir düzenleme yapılarak, kesin ilkeler saptanmalıdır.

5 — İktisadi Devlet Teşekküllerindeki kadro fazlalıkları, işten ayrılanların yerine, büyük bir zorunluk olmadıkça, personel alınmaması ile asgariye indirilmelidir.

6 — İktisadi Devlet Teşekküllerinin özel sektöre yatırımlarına iştiraki büyük kaynak israfına yol açmaktadır. Bu kesinlikle önlenmelidir.

7 — İktisadi Devlet Teşekküllerine iştirak eden bankalara ekonomik kurallar dışında taviz verilmemelidir. Bankalara kâr veya zarar halinde ve belirli oranda kâr verilmesi yerine, payı oranında kâr ve zaralara katılmaları sağlanmalıdır.

8 — İktisadi Devlet Teşekküllerinin, bağlı oldukları bakanlıklara verdikleri personel, araç, gereç ve her türlü yardıma son verilmeli, bakanlıkların bu hizmetleri devlet bütçesinden sağlanmalıdır.

9 — İktisadi Devlet Teşekküllerinin ithal edecekleri malzeme için kurulacak merkezi bir organın kararı ile ithalâtı doğrudan yapmaları ve gümrük formalitelerinin basitleştirilmesi sağlanmalıdır. Gümrük vergileri para ödeme yerine, dekont sistemi ile bir esasa bağlanmalıdır.

10 — İşçinin yönetime katılmasından daha geniş ölçüde yararlanılmalıdır.

11 — Bütün İktisadi Devlet Teşekküllerini kapsayan maliyet, satış ve tarifeleri bu teşebbüslerin kârlılıklarını artırıcı yönde genel bir sisteme bağlanarak muhasebe sistemleri yeknesak hâle getirilmelidir.

12 — İktisadi Devlet Teşekküllerinin iştigal konularını ve sermayelerini yeniden düzenleyen kanunlar süratle çıkarılmalıdır.

KÖKLÜ BİR DEĞİŞİM GEREKİYOR

Ekonomik alanda, gelişmiş ülkelerin ulaştığı noktadan yıllarca, hatta bazı bölümlerde yüzyıllarca geriyiz. Her alanda üretimin düşüklüğü davalarımızın çözümlenememesinde en başta gelen sebeptir. Gelişme tempomuz, özellikle milli gelirin artışı, istenen düzeyde olmadığından, bugünkü gidiş devam ederse, ulusumuzun özlediği ve hak ettiği refah seviyesine ulaşması için daha nice kuşakların yoksulluğa ve acılara katlanması gerekecektir.

Gözden uzak tutulması gereken nokta, ekonomik ve sosyal hedeflere varabilmenin ancak, Türkiye'nin her alanda prodüktivitesini arttırmakla mümkün olabileceğidir. Prodüktiviteyi arttırmak sadece bir miktar yeni makine getirip bunları kullanmakla sağlanamaz.

Üretimin gücünün arttırılabilmesi, makinalarla birlikte, çalışma metodlarının, ekonomik hayatı düzenleyen metodların, eğitim ve yönetimin tamamen yeni baştan gözden geçirilip, toplumun değişen şartlarına göre değiştirilmesine bağlıdır.

Türkiye, toplumca benimsediğimiz ve Anayasamızın tanımladığı demokratik rejim içinde, kendisi için belirlediği sosyal ve ekonomik hedeflere ulaşmak üzere hızla ilerleyecekse, ekonomik ve sosyal metodlar, işlemler, tutumlar ve değer ölçüllrinde büyük ve kapsamı geniş değişiklikler yapılması şarttır.

— SON —

ICFTU Genel Sekreteri Otto Kersten ile bir konuşma

"ICFTU her zaman barıştan yana çıktı ve bu politikayı izleyecek"

Temmuz ayı ortalarında Londra'da yapılan ve 91 ülkeden 700 milyon sendikalı işçiyi temsilen 700'e yakın temsilcinin katıldığı Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) 10'uncu Genel Kurul'unda, örgütün gelecekte yapacağı çalışmalar kararlaştırıldı.

Genel Kurul tarafından yeniden büyük sorumluluk isteyen görevine seçilen Genel Sekreter Otto Kersten, yeni dönemde ele aldığı sorunlar ve çeşitli konulardaki görüşlerini bir dergide açıkladı.

Kersten sorulara şu cevapları veriyordu :

Soru — ICFTU 1949 yılında kuruldu. Ogünden bu yana politikasında bir değişiklik var mıdır?

Cevap — 1950 yıllarına göre, dünya politikasında büyük değişiklikler oldu. ICFTU her zaman barıştan yana çıkmış, bundan dolayı da, Avrupa'da, gerginliğe son verme politikasını desteklemiştir. ICFTU, Federal Almanya'nın Sovyetler Birliği ve Çekoslavakya ile imzaladığı anlaşmaları ve Berlin anlaşmasını, bu alanda ileriye atılmış bir adım sayar. Önceleri olduğu gibi, Dünya İşçi Sendikaları Birliği ile temelden ideolojik ayrılıklarımız vardır. Biz ICFTU olarak, sendikaların hür olmaları, hükümetlere, işverenlere ve siyasal partilere karşı bağlı olmamaları isteriz. Ancak Dünya Sendikalar Birliğine bağlı sendikalarda bunun tam tersi bir durum görülmektedir.

Soru — ICFTU ya bağlı üye sendikaların Doğu Bloku sendikalarıyla karşılıklı olarak tetkik heyetleri teati etmek şeklindeki temasları evvelce ICFTU Yürütme Kurulu tarafından kınanıyordu. Fakat son yıllarda, ICFTU ya bağlı bir dizi sendika (İngilizler, İskandinavlar, Almanlar, Avusturyalılar) Doğu Bloku sendikalarıyla buna benzer ilişkiler kurdular. Alman Sendikalar Birliği de, Hür Alman Sendikalar Birliği (Doğu Almanya) ile görüşmeler yapmak istiyor. ICFTU bu konuda ne düşüyor?

Cevap — Üye sendikalarımızın kurdukları bu tür ilişkileri daha çok siyasi ve insani açıdan değerlendirmeleri gerektiği ve Avrupa'da gerginliğin azalmasına katkıda bulunduğu kanısındayız. Fakat bundan ICFTU'nun, Dünya Sendikalar Birliği ile ilişki kuracağı sonucu çıkmaz.

Soru — Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (AFL-CIO) nun ICFTU'ya dönme şansı nedir?.

Cevap — Amerikalıların ICFTU'ya dönme şansı fazladır. Ancak bunun ne zaman olacağını bilemiyorum.

Soru — ICFTU geçen yıl, gelişmekte olan ülkelerde üye kaybına uğramıştı. Sizce bunun nedeni nedir?.

Cevap — Arjantin ve Brezilya gibi diktatörlükle yönetilen ülkelerde üye kaybına uğradık. Daha sonra, tutucu hükümetlerinin, sendikaların ICFTU'ya üye olmalarını yasakladığı yeni kurulmuş devletlerdeki üyelerimizi de kaybettik. Fakat diğer taraftan üyelik için yeni müracaatlar oldu.

Soru — ICFTU'nun az gelişmiş ülkelerle, çok gelişmiş ülkeler arasındaki açıklığın kapatılmasında ne gibi katkısı vardır?..

Cevap — ICFTU, birçok uluslararası örgütte söz hakkına sahiptir. Uluslararası örgütlerde bugün 70 den fazla az gelişmiş ülkenin temsil edildiği düşünülürse, düşüncelerimizin bu örgütler nezdinde ilgi uyandırmasından daha tabi bir şey olamaz.

ICFTU 10'UNCU DÜNYA KONGRESİ BAŞKANLIK DİVANI

Büyük sorunların ele alındığı kongre

Dünyada

ICFTU 10'uncu Dünya Kongresi yapıldı...

STORTİ ve MAC DONALD

Eski ve yeni Başkanlar

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Onuncu Dünya Kongresi 10 - 14 Temmuz 1972 tarihleri arasında Londra'da yapıldı.

Kongre 10 Temmuz Pazartesi sabahı eski başkan B. Storti tarafından açıldı. Başkanın kısa konuşmasından sonra sabah oturumunda kongrede konuk olarak bulunanların konuşmalarına yer verildi. Bu konuşmacılar arasında ilk sözü İngiltere İçişleri Bakanı Reginald Maudling aldı ve kongrenin Londra'da yapılmasından duydukları memnunluğu belirterek delegelere başarılar diledi. Sabah oturumunda en son konuşma ICFTU Genel Sekreteri Otto Kersten tarafından yapıldı, bu konuşmada kongrenin üzerinde duracağı önemli hususlara ilişkin bılgi verildi.

10 Temmuz Pazartesi öğleden sonra çalışma raporunun görüşmesine geçen Kongre, hafta içinde çalışmalarını aralıksız devam ettirdi, görüşmeler sırasında özellikle ırk ayırımı, kadın işçilerin problemleri, insan haklarının ve sendikal hakların kısıtlanması, uluslararası şirketler, endüstriyel ve ekonomik demokrasi, varlıklı ve yoksul ülkeler arası uçurum, işsizlik ve gizli işsizlik, barış ve silâhsızlanma, çevre kirlenmesi, ICFTU gelirlerinin artırılması, AFL-CIO ile ilişkiler, Avrupa Ekonomik Topluluğuna dahil ülke sendikalarının kendi aralarında kurmayı tasarladıkları Avrupa Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonun kuruluş nedenleri, bünyesi ve çalışma şekli gibi konular ele alındı.

14 Temmuz Cuma günü öğleden sonra seçimlere geçildi ve Genel Sekreter Otto Kersten oybirliğiyle yeniden aynı göreve seçildi. Bu arada Başkan B. Storti'nin görevinden ayrılma talebi kongre tarafından kabul edildi daha sonra Yürütme Kurulu üyelerinin seçimine geçilmiştir. Seçimlerden

sonra Genel Sekreter Kersten bir konuşma ile kongreyi kapattı. Aynı gün toplanan Yürütme Kurulu kendi arasından Kanada İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Donald MacDonald'ı ICFTU Başkanlığına getirdi.

10-14 Temmuz 1972 tarihleri arasında yapılan bu kongreye Türk İşçi Hareketini temsilen Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, DYF-İş Genel Başkanı Şerafettin Akova, Tek-Gıda-İş Genel Sekreteri Orhan Sorguç, Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi Enver Turgut katıldılar.

ICFTU BATI AFRİKA ÜLKELERİ SENDİKALARI İÇİN SENDİKAL ARAŞTIRMA KURSU DÜZENLENİYOR

Sierra Leone, Nijerya, Gana, Liberya ve Gambia ülkeleri milli endika merkezleri üst seviyede sendika liderleri için 1-30 Eylül, tarihleri arasında, Sierra Leone Fouran Bay Kolejinde bir sendikal araştırma semineri düzenledi.

Bu seminer ICFTU ile Sierra Leone İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından müştereken hazırlandı. Seminerde, istatistik, ekonomi, geçinme indeksi hesapları, kalkınma plânları, Batı Afrika ülkelerinin ekonomik sorunları ile toplu sözleşmeler gibi sendikalarla ilgili diğer ana konular işlenecek.

Seminer, Adisaba'da bulunan ICFTU Afrika Araştırma Dairesi Müdürü Paul Kanyago ile ICFTU Batı Afrika Bölge Temsilcisi Grace Muwonge tarafından yönetilecek. Dersler aynı zamanda, Sierra Leone Üniversitesi profesörleri tarafından verilecek.

Afrika ülkeleri sendika liderleri için sendikal araştırma konusunda ICFTU tarafından düzenlenen bu kurs, üçüncü kurs olacak. Bundan önceki iki kurs, 1963 ve 1965 yıllarında ICFTU Afrika Sendikacılık Kolejinin bulunduğu Kampala Uganda'da yapılmıştı. Doğu, Orta ve Güney Afrika ülkeleri için buna benzer bir seminerin ICFTU tarafından Kasım ayı içinde Adisababa'da yapılması plânlandı.. Plânlanmakta olan bu seminere, Etopya (Habeşistan), Rodezya, Kenya, Zambia, Malavi, Uganda, Botsvana ve Maritiyus ülkelerinin sendika liderleri davet edildi.

ICFTU Kongresinde alınan kararlar

ICFTU 10'uncu Dünya Kongresinde aşağıdaki kararları alındı :

1. Güney Afrika Cumhuriyeti ile İlgili Karar :

Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümetinin siyah ırktan olanlara karşı giriştiği ayırımı bir kez daha kınayan ICFTU, Afrika halkının kendi kendini yönetebilmesini sağlamak üzere Birleşmiş Milletler Teşkilâtına müracaat ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümetinin uluslararası alanda kınanmasını; ayrıca çeşitli hükümetlere müracaatla bu hükümetlerin Güney Afrika ile bütün ilişkilerini kesmelerini, devletlerin Güney Afrika Cumhuriyetinde yatırıma girişmemelerinin istenmesini kararlaştırmıştır.

2. Yunanistan ile İlgili Karar :

Yunanistan halkının son 5 yıldır bütün sendikal haklardan ve temel hak ve özgürlüklerden yoksun bırakıldığına inanan ICFTU Yunanistan'da demokrasinin yeniden kurulması yolunda girişilmiş her türlü çabayı desteklemeyi, ayrıca üye kuruluşların hükümetlerini etkileyerek Yunanistan'daki diktatörlere hükümetlerce yardım yapılmamasını sağlamalarını kararlaştırmıştır.

3. Kadın İşçilerle İlgili Karar :

Çeşitli ülkelerde kadın işçilerin ayırıma tabi tutulduklarını gören ICFTU üye kuruluşlarının kendi ülkelerinde kadın işçilerin eşit olanaklara kavuşturulmasını sağlamak amacıyla çalışmalar yapmalarını kararlaştırmıştır.

4. Okur-yazar Olmayanlara İlişkin Karar :

Okur-yazar olmayan kimselerin kendi toplumlarında temel hak ve özgürlüklerden tam anlamıyla yararlanamadıklarını gören ICFTU üye kuruluşların kendi hükümetlerini büyük bir eğitim seferberliğine girme yolunda etkilemeleri gerektiğini karara bağlamıştır.

5. Portekiz ile İlgili Karar :

Potekiz halkının temel hak ve özgürlüklerden yoksun bırakılmasını kınayan ICFTU bütün sendikacılık hareketlerinin Portekiz'in yeniden demokrasiye kavuşturulması yolunda çaba sarfetmelerini kararlaştırmıştır.

6. İspanya ile İlgili Karar :

Franco rejiminin temel hak ve özgürlükleri kısıtlamasını kınayan ICFTU, Avrupa Ekonomik Topluluğu ülkelerinin İspanya'yı Topluluğa kabul etmeme yolunda aldıkları kararı desteklemeğe, bütün üye kuruluşların İspanya'da özgürlük mücadelesi yapanlara yardımcı olmalarını kararlaştırmıştır.

7. ILO ile İlgili Karar :

ILO'nun temel hak ve özgürlüklerle, sendikal hakların yaşamasında önemli rol oynadığını taktirle anan ICFTU bu yıl ILO konferansına işçi kesimi tarafından verilen tekliflerin bir an önce gerçekleştirilmesi yolunda bir kez daha ILO'nun dikkatini çekmeği kararlaştırmıştır.

ICFTU GENEL SEKRETERİ YARDIMCISI İSRAİL'İ ZİYARET ETTİ

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Genel Sekreter Yardımcısı Heribert Maier, Temmuz ayının ikinci yarısında görevli olarak İsrail'e gitti.

Heribert Maier bu gezisi sırasında, İsrail İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HISTADRUT) yetkilileri ve bilhassa Genel Sekreteri İshaak Ben-Aharon ile görüşmeler yaptı. Maier, aynı zamanda İsrail Hükümeti Çalışma Bakanı Yoseph Almogi tarafından da kabul edildi. Görüşmeler daha ziyade, ülkedeki genel sendikal durum, sınai demokrasi ve uluslararası şirketlere karşı sendikaların mücadeleleri gibi genel ekonomik ve sendikal sorunlar üzerinde toplandı.

İNGİLİZ LİMAN İŞÇİLERİ GREVDE POLİSLE ÇATIŞIYOR
Greve yol açan olay

Beş sendikacının tevkifi İngiltere'de greve yolaçtı

İngiltere'de bir iş mahkemesinin beş sendika liderini mahkeme kararlarına saygısızlık suçundan hapis cezasına mahkum etmesi üzerine Londra'da dok işçileri grev yaptı.

21 Temmuz tarihinde başlayan bu grev, daha sonraki günler, İngiltere.nin diğer limanlarına da yayılarak uygulanmaya başladı.

Kısa sürede gelişen greve, İngiltere.nin Manchester, Glasgow, Bristol ve öteki bazı limanlarında çalışan 42 işçi katıldı. Dok işçilerinin bu grevini, diğer işkollarından da binlerce işçi destekledi ve sempati grevlerine başladı. Sempati grevi yapanlar arasında, matbaa, maden ve otomobil işçileriyle kamyon şoförleri de bulunuyor.

Grevlerin İngilterede ekonomiyi sarsacak bir durum alması üzerine Başbakan Heath, sendika liderleriyle bir toplantı yaptı. Sendikacılar, beş arkadaşının serbest bırakılmaması halinde greve devam edeceklerini ve bu konuda en ufak bir taviz vermeyeceklerini bildirdiler.

İngiltere'deki bu grev, Fransa, İtalya, Hollanda ve Belçika'da da desteklendi ve bu ülkelerdeki dok işçileri de grev yaptılar.

Temmuz ayı sona ererken, beş sendikacının serbest bırakılmaması nedeniyle grevler devam ediyordu.

İTALYAN İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONLARI MÜŞTEREK BİR FEDERASYON KURDULAR

Üç büyük İtalyan İşçi Sendikaları Konfederasyonu — CI SL, UIL ve CGIL — 24 Temmuz, tarihinde yaptıkları bir toplantıda ortak bir federasyon kurmaya karar verdiler. Kurulan bu federasyon, toplu sözleşme politikası, ekonomik ve sosyal politika, reform, plânlama ve kalkınma konularından mesul olacak. Federasyonun yeni yönetim kurulu, eşit olarak üç idare kurulu tarafından seçilen 90 üyeden meydana gelecek ve federal büro ise üç genel sekreterle birlikte 15 üyeden teşekkül edecek.

Ortak kararlar, dörtte beş çoğunlukla alınacak. Üç konfederasyon kendi hüviyetleri ile, kendi uluslararası üyeliklerini de muhafaza edecekler. CISL ve UIL Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonunun üyesidirler.

NİJERYA'DA İŞÇİ KREDİ KOOPERATİFLERİ KONULU ICFTU KURSU

Nijerya İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ULC) ile Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu 22-29 Ağustos, tarihleri arasında Nijerya'da Kuzey Doğu Eyaleti Maiduguni şehrinde, ekonomik ve sosyal kalkınmada sendikaların katkısı konulu ortak bir seminer düzenlediler.

Seminere katılacak Nijerya İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ULC) yetkilileri tarafından ele alınacak konularından biri. sendika üyeleri arasında işçi kredi kooperatiflerinin (sandıklarının) kurulmasıdır. ULC Genel Başkanı Alhaji Y. Kaltungo ile ULC Genel Sekreteri E. A. O. Odeyemi'ninde bu seminere katılmaları bekleniliyor.

Seminerde Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu, ICFTU Afrika Basın Merkezi yetkililerinden Gabriel Atitsogbui ile ICFTU Batı Afrika temsilcisi Grace Muwonge tarafından temsil edilecek.

Plânlı dönemde istihdan sorunumuz..

Geçtiğimiz on yıl içinde uluslararası alanda girişilen ve geri kalmış ülkeleri geliştirmeye yönelmesi beklenen çabalar, maalesef, olumlu sonuçlar vermemiştir. Bu dönemde, geri ülkeleri daha da gerilere götüren ekonomik ve sosyal koşullara tanık olunmuştur. Dünya nüfusunun geniş bir kesimi, bu dönemde, gene aç, gene işsiz, gene eğitimsiz, gene konutsuz durumunu muhafaza etmiştir. Madalyonun diğer yüzü ise farklıdır. Azınlık teşkil eden bir grup ulus, varlıklarına varlık katmışlardır.

1971 yılı başında, uluslararası alanda kalkınma çabalarının yeni bir anlayışla yeni baştan düzenlenmesi, yeni bir kalkınma strajisi izlenilmesi gereğinin kesinlikle ortaya koyduğu onbir ay öncesinde karşılaşılan tablo şudur:

Dünya nüfusunun % 66'sını teşkil eden bir çoğunluk dünyada gelirin %12.5'unu; % 34'ünü teşkil eden bir azınlık ise gelirin % 87.5'unu almaktadırlar.

1961'de Birleşmiş Milletler Kalkınma Savaşı'nın ilk ortaya atıldığı günlerde, büyük bir ümitle geleceğe yönelen Türkiye de, ne yazık ki, on yıllık dönem sonunda, halâ bu mutsuz % 66'lık grubun üyesi olmakta devam etmektedir.

Plânlama Anayasal bir ilke

Toplumumuzu çepçevre kuşatan ekonomik ve sosyal bunalımlarla geri kalmışlığımız arasındaki kesin bağlantı, 1961'lerde, mutsuz tüm uluslarda olduğu gibi, Türkiyemizde de kabul edilmiştir.

Kalkınma sürecinin Devlet'çe hızlandırılması «plânlama» olduğunun kabul edilmesi, aynı tarihe tesadüf eder. Bu gerçekçi anlayış, «plânlı siyaset sistemi» ni, bir **«Anayasa kurumu»** haline getirmiştir.

Bu değerlendirmede, tutarlı bir anlayış ve gerçekçi bir görüşle, başlıca sorunumuzun, **«hızla kalkınmak, ekonomik ve sosyal dertlerimize, sosyal adeletçi bir görüşle çözüm bulmak»** olduğu saptanmıştır.

Bu görüşten hareketle, Türk Anayasası, ulusal özlemler doğrultusunda gelişmeyi hızlandırmayı amaç alan; ekonomik, sosyal ve kültürel kapsamlı, kavrayıcı ve bütüncü bir «plânlama anlayışını» seçmiştir.

1961 Anayasası, **«plânlı kalkınma»** ilkesini bir **«kamu düzeni»** aracı olarak yerine oturturken, aynı zamanda, klâsik hak ve özgürlükleri, siyasal, sosyal, ekonomik nitelikte yeni hak ve özgürlüklerle pekleştirerek, Devlet'e «açık» ödevler vermiş, Devlet yönetiminde izlenilmek gereken yolu saptamıştır.

Anayasamızın **«sosyal adalete ve gelir dağılımına ilişkin hükümleri»** ile **«kalkınmanın gereklerini, koşullarını ve devamlılığını sağlayacak hükümleri»** arasında kurduğu kesin bağ, sosyo- ekonomik gelişme sürecimizi doğrudan doğruya etkilemesi gereken temel rehber, kaynak niteliğindedir..

Anayasa ile Türk kamu düzenine getirilen kuralların en önemlisi ise, tereddütsüz, **«kalkınmanın plânla olacağı; kalkınma plânı yapmanın Devlet ödevi olduğu; plânların bütünlüğünün korunması zorunluğu»** ilkeleridir.

İşçi hareketi ve Plânlama

Plânlı kalkınma ihtiyacının bir **«anayasal ilke»** niteliğinde ortaya konması, Türk İşçi Hareketi'nin 1946'lardan beri savunduğu bir temel

görüşün benimsenmesi anlamını taşımaktaydı.

1961 aşamasının varlıksız kitlelerin temsilcisi sıfatıyla ilk takipçisinin ve destekleyicisinin Türk işçileri olması bundandır. Bu, bir yönüyle, **«sendikacılık hareketinin geleneksel ekonomik düzen anlayışının»**, diğer yönüyle, **«yurt gerçeklerinin»** doğal bir sonucuydu.

Türk İşçi Hareketi bu konudaki görüşünü şöyle saptamıştır :

> «Demokratik bir sistem içinde hızlı, dengeli ve adil bir kalkınma için plânlamanın gerekli olduğu açıktır. Plânlama, ekonomik çalışmalara yön veren, yol gösteren, kamu ve özel sektör arasında ahenk sağlamayı hedef tutan, tekrarları önleyen, atılan adımları birbiri ile bağdaştırıp, koordine eden, çelişmelere engel olan bir uyum şeklidir...»

Türk İşçi Hareketi bakımından, kalkınmanın, geri kalmış bulunan toplumumuzun belli politikalarla, bilerek ve isteyerek hızlandırılması anlamına geldiği bir kamu otoritesinin etkisini varsaydığı, bu otoritenin tercihlerini içeren normatif nitelikte bir kavram olduğu da tereddütsüzdür. Bu, Türk İşçi Hareketi'nin, **«...plân, belli sonuçlar elde etmek için ekonomik hayatın belli unsurlarına, belli ölçüde müdahale etmeyi gerektirecek bir araçtır...»** görüşüyle sabittir. Sosyal adalet hedef ve ilkelerinden uzaklaşılmış olmadıkça, Plânlı Disiplin çerçevesinde, kaynağını **«sendikal özgürlüklerden alan engin serbestî prensibi»**'nden fedakârlıklar yapabileceği de Türk işçilerince reddedilmemiştir.

Sosyo - ekonomik fonksiyonları sınırlama çabası

Bu noktada, Türk İşçi Hareketi'nin bu görüşlerde mücehhez hale gelmesini etkileyen nedenler üzerinde durulmalıdır.

İşçiler, herşeyden önce, plânlı kalkınma döneminde, başarı için gerekli olan temel reformların süratle yapılacağını; sosyo-ekonomik fonksiyonlarının daha bilinçli bir şekilde yürütülebilme olanaklarının sağlanacağını düşünmüşlerdir. Türkiyemizi çember içine alan ekonomik, sosyal, kültürel bunalıma, köklü, yapısal tedbirlere çare bulunması olanağının plânlı dönemle açılacağına inanmışlardır.

İtiraf edilmelidir ki, sosyal adalete dayalı, istihdam sorununu çözümlemeyi, milli geliri arttırmayı ve dağılımında adaleti sağlamayı hedef alan bir plânlama anlayışında, işçi hareketinin sosyo-ekonomik fonksiyonlarını sınırlama çabasının rağbet göreceği akla getirilmemiştir. Bu alanda, başarılı plân tecrübelerinden ders alınacağı, plânın hazırlanmasında, yürütümünde ve denetiminde çalışanların yakın işbirliğinden yararlanılacağı düşünülmüştür.

Türk İşçi Hareketi'ne, tüm uyarılarına rağmen, bu imkânın verilmediği, yurdumuzun bugün içinde bulunduğu durum ve toplumca yaşadığımız ekonomik ve sosyal anarşi ile sabittir.

İki hata ve kaçınılmaz sonuç

İşçilerin, plânlı kalkınmada başarı için **«ön şart»** olan **«kitleleri plân hedefleri ve ilkeleri çerçevesinde harekete geçirebilme olanağını»** yaratabilecek başlıca organize güç olduğu görüşü, 1971 Dünyasında ne kadar geçerli ise, 1961 şartlarında da, aynı derecede önem taşımaktaydı.

Hükümet adamlarının bu faktörü dikkatlice değerlendirememiş olması, bu alanda yapılan ilk hatayı ve maalesef **«en vahimini»** teşkil etmiştir.

Bu hata, anayasal amaçlarla siyasî ve yönetimsel davranışların uyuşma halinde olmadığı ülkemizde, plânlama çalışmalarını ve uygulamasını kaçınılmaz sonucuna, başarısızlığa, sürüklemiştir.

Karşı etkenlerin desteklenmesi

Tüm kalkınma plânlarının, özellikle sosyo-ekonomik kalkınma plânlarının hazırlık safhasında ve uygulamada çeşitli engellerle karşılaşması mukadderdir.

Kişilerin **«özçıkarı prensibi»ne** dayanan, ilerleme için, evrensel kanunların serbestçe işleyişine engel olunmamak gerektirdiğini savunan çevreler, yurdumuzda da, plânlama çalışmalarında ve uygulamasında işçi hareketine gerekli katılma olanağının sağlanmak istenilmemesinden geniş ölçüde yararlanma yolunu bulabilmişlerdir.

Bu karşı etkenlerin, 1961-1971 dönemindeki

tüm kalkınma çabalarımızda, plânlamanın benimsenmesine ve başarı göstermesine engel oldukları, plânlama aracını yıprattıkları bugün hemen herkezce kabul edilen bir vakıadır.

Plânlama tecrübesinin, Türk kalkınmasına özlenen hızı verememesinde, dışa bağlılığın ve dış açıkların devamında, yapısal sorunlara yapısal, köklü tedbirler getirilmemiş olmasında. Anayasamızın öngördüğünün dışında bir ekonomik kalkınma şeklini hakim kılmaya çalışanların etkisi muhakkaktır.

Bu karşı etkenlerin, siyasî ve yönetimsel davranışlarla da desteklenmesi, 1961'lerin ümit kapısı olan ve Anayasamızca bir kamu kurumu niteliği tanınan plânlamanın ve plânların, zamanla, özel çıkarların iftihar vesilesi olmasına yol açmıştır.

Nereden nereye...

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı hakkında, **«...Özel tasarruf ve yatırımları teşvik edici bir mali politika takip edileceği yolunda zaman zaman rastlanan pasajlar yanında, çok sık olarak, asıl amacın süratle kalkınmak olduğunu unutan ve bu hedefle telifi güç olan, rakip, çelişmeli ilkelerin sık sık tekrar edildiğine şahit olmaktayız. Özel tasarruf, yatırım ve özel teşebbüs faaliyetlerinin destekleneceğini vaat eden temennilerin nasıl gerçekleştirileceği hususunda Plânda kâfi bir vuzuh bulunmadığı kanaatindeyiz...»** diyen bu çevrelerin, zamanla, gelişmeyi nasıl gördükleri şu sözlerinden anlaşılabilir :

«...Evvelâ tebşir edelim ki, 1968 yılı, iktisadiyatımız ve camiamız bakımından gayet parlak bir perspektifle girmiş bulunmaktadır. Şöyle ki, 1967 yılında tatbikata konulan İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı ile müteşebbisin, sermayenin ve yabancı sermayenin beklediği müsait ortam getirilmiştir... Binaenaleyh, kuracağımız teşebbüslerde kârlılık birinci prensibimizi teşkil etmelidir...»

Kalkınma sürecinin **«devletçe hızlandırılması»** prensibinden ne ölçüde sapma olduğunu gene en yetkili temsilcilerinin şu sözleriyle ortaya koymak mümkündir :

«...Görülüyor ki, camia olarak, öteden beri üzerinde durduğumuz ve her fırsatta tayin ve tesbit edilmesini istediğimiz kamu sektörü ve özel sektör faaliyet sahaları, görüşümüze uygun olarak, ayrılmış ve yine görüşümüze uygun olarak, özel teşebbüsün müreffeh Türkiye hedefinin tahakkuk ettirilmesinde üzerine düşeni yapabilmesi için lüzumlu ortamın sağlanacağı tey'id edilmiş bulunmaktadır. Plânlama Teşkilâtına götürülen özel sektör teklifleri bütün camiamızın yardım ile hazırlanmıştır. Bu tekliflerde özel sektörün temel istekleri bulunmaktadır. Plânlama Teşkilâtı bu tekliflerimizi plân hazırlığında göz önünde tutmuş ve ana prensiplerimiz plânda yer almıştır...»

Yorganı büyütebilmek sorunu

Yurdumuz ve geleceği açısından bir **«varoluş ya da yok oluş»** sorunu olarak kabul edilen plânlama siyasetinden böylesine kesin hatlarla dönüş yapılması, hiç tereddütsüz, bugünleri yaratmıştır.

Aynı dönemde, Türk İşçi Hareketi, sosyo-ekonomik gelişme sürecinin etkenliğini arttırmak için süratle yapısal tedbirlere eğilinmek gerektiğini israrla savunmaktadır.

Yurt ve toplum sorunlarını tümüyle kapsayan ve kavrayan **«24 İlke»** bu dönemin mahsulüdür.

Türk-İş'in 1965'lerde ortaya koyduğu gibi, **«... hayat seviyesi düşük ve nüfus artış hızı yüksek olan ülkemizde kalkınma hızını âzami seviyeye çıkarmak, bunun için de geniş çapta yatırım yapmak gerekmektedir. İhtiyaçlar büyümekte, malî imkânlar dış yardımlara nazaran cılız kalmaktadır. Enflasyon, ihtiyaçların basıncı ve malî yetersizlik arasındaki dengesizliğin kesin sonucudur. Ayağı yorgana göre uzatmak ise güç ve izdiraplıdır; zira yorgan küçüktür. Bu durumda yapılacak iş yorganı büyültmektir. Yorganı büyültmek te köklü reformları gerektirmekte»**dir.

Bir diğer tutarsızlık örneği

Yapısal sorunlara yapısal tedbirlerle çözüm isteyen Türk İşçi Hareketi'ne yöneltilen hücumlar, yakın geçmişin plân uygulamasının ve anlayışının bir diğer tutarsızlık örneğidir.

Bu hücumlar o noktaya varmıştır ki, Türk İşçi Hareketi, israf zihniyetinin, mazideki hatalı yatırım kararlarının, hatalı fiyat ve üretim politikalarının kamu sektöründe yarattığı açıkları kapamak, para darlığından sızlanan özel teşebbüsü tatmin etmek için izlenilen enflâsyonist politikanın müsebbibi olarak gösterilmeye çalışılmıştır.

Milli gelir dağılımındaki adaletsizlikler gözlerden gizlenilmeye, sorumsuz kârlılık anlayışının tehdidi altındaki reel ücretlerin durumu unutturulmaya uğraşılarak, toplu sözleşme düzeni suçlanılmaya çalışılmıştır.

Yurdumuzun sosyal adaletsizlikle malûl yapısına uymayan çeşitli öneriler ortaya atılmıştır.

Ve nihayet, on yıl sonra, toplumca, Anayasamızın öngördüğü, yurt ihtiyaçlarından doğan köklü reformların derhal yapılması gereğinin kesinlikle hatırlatıldığı bir döneme gelinmiştir.

Bu, Türk İşçi Hareketi'nin ekonomik ve sosyal görüşlerinin ne kadar haklı, ne kadar gerçekçi temellere oturduğunu gösteren çok önemli bir oluşumdur.

Şurasını önemle belirtmek gerekir ki, sosyo-ekonomik fonksiyonlardan beklenen başarının sağlanabilmesi, sosyo-ekonomik plânlamanın, geçmişteki durumun aksine, yozlaştırılmamasına bağlıdır.

Kitleleri harekete geçirme, temel yurt ve toplum sorunlarını çözümlemeye çalışmada birleştirme, ancak bunu yapabilecek kuruluşlar tarafından sağlanabilir.

Bu kuruluşlar, bağımsız, hür sendikalardır.

Geçmişin acı tecrübesinden ders alarak gelecek düzenlenirken, Türk İşçi Hareketi'nin bu özelliği mutlaka dikkate alınmalıdır.

Bu alanda, Türk İşçi Hareketi tarafından 1963'lerde ortaya atılan bir **«Plânlama Konseyi»** kurulması görüşü önemli bir adım teşkil edebilir. Hükümet-işçi-işveren temsilcilerinin sorumluluk yüklenebilecekleri bu çeşit bir **«danışma kurulu»**, plânlama çalışmalarının ve uygulamasının özel çıkarlara tâbi kılınmasını önleyebilir; kalkınmanın devletçe hızlandırılması prensibinin gereklerinin eksiksiz yerine getirilmesine hizmet edebilir; plânlama ve programlamada **«demokratik karar alma kavramının yerleşmesini»** sağlayabilir.

1964 yılında Türk İşçi Hareketi tarafından sunulan ve Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nca oybirliği ile kabul edilen **«Plânlama ve Programlamada Demokratik Karar Alma»** konulu, ILO kararı, **«plânlama konseyi»** nin meydana getirilmesinde ve çalışmalarında dikkate alınmak gereken prensiplerin **«kaynağım»** teşkil edebilir.

Sosyo - ekonomik fonksiyonların yürütümü için

Kaynağını Anayasadan alan bir **«kamu kurumu»** niteliğindeki Türk plânlaması, toplumun ilerleyişini hızlandırmak için izlenilecek kültürel, ekonomik ve sosyal politikaların tümünü, sistemli bir biçimde, ortaya koyacağı plânlarda toplamaya mecburdur. Bu sistemli araç bir devlet siyaseti olarak uygulanmak gerekir. Bu, her alanda, ileriye dönük ve sürekli bir değişimi amaç almalıdır. Değişmenin başarılı olabilmesi için, ulusal yarar prensipleri ile çelişmeyen bir özgürlüğün toplumda egemen olması, engelleyici kurum ve kuralların ortadan kaldırılması, insan unsurunun kendisinden bekleneni ortaya koyabileceği bir güvenlik ortamının kurulması ve bunun bütünüyle, tüm halkımızı içine alması şarttır. Gelişmeyi, devletin bilinçli, demokratik karar ve tercihlerine bırakmak istemeyen; toplum yararı yerine, kişilerin öz çıkarlarını, ekonomik ve sosyal oluşumda hakim kılmaya çalışan çevrelerin bu çabaları mutlaka önlenmelidir.

Bu alanda, toprak reformu yapılmasını, dış ticaretimizin belirli ölçülerde devletleştirilmesini, yer altı kaynaklarımızın millileştirilmesini, vergilendirmede, eğitimde âdil bir düzenin kurulmasını öngören Türk İşçi Hareketi'nin **«24 İlke»**si, çok önemli bir kaynak teşkil edebilir. Külfette ve nimette âdil bir ulusal dağılım gerçekleştirildiği, yapısal sorunlara yapısal tedbirlerle eğilinildiği sürece, Türk İşçi Hareketi, kitleleri plân hedefleri çerçevesinde birleştirme görevini eksiksiz yapacaktır. Kooperatifçilik Hareketi'nin fonksiyoner hale getirilmesinde, her şekil ve seviyede eğitim faaliyetlerinin yürütümünde, sosyal güvenlik müesseselerinin geliştirilmesinde ve genişletilmesinde, etkili bir işbirliğinin yapılması mümkündür.

Bütün bunlar için ön şart, haklara ve özgürlüklere, toplum ve yurt çıkarları ile çelişmedikleri sürece saygı, karşılıklı güven ve iyi niyettir.

İşsizlikle savaş

Mutsuz tüm uluslarda olduğu gibi, yurdumuzda da işsizlik, geri kalmışlığımızın en acı, en adaletsiz yönünü teşkil etmektedir.

İşsizlik, yurdumuzun ekonomik kalkınma çabalarında, üzerinde en hassasiyetle durulması gereken sorunumuzdur.

İşsizlikle savaş, herşeyden önce, bir anayasal ödevdir. İktisadî hayatın, âdalete, TAM ÇALIŞMA ESASINA ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenmesi bir Anayasa emridir.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı döneminde işsizlik sorunu, öngörülen çözüme kavuşturulamamıştır. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı ise, ekonomik gelişmenin işsizlik sorununu —kendiliğinden— çöze-

ceği gibi bir varsayımdan hareket etmiştir. Bunlartn temel nedenleri hakkındaki görüşlerimizi yukarıda etraflıca arzetmiş bulunuyoruz.

Yurdumuzun acı realitesi, milli gelirin çok düşük, işsizliğin çok yüksek bir seviyede bulunmasıdır.

Ekonomimiz yıllardır, enflasyon ile durgunluk arasında bocalamaktadır.

Milli geliri hızla arttırmak ve işsizliği azaltmak için, Kalkınma Plânlarında öngörülen yatırım hacminin, enflasyona gidilmeksizin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu da vergi kaçakçılığını önleyen ve yüksek tarım gelirlerini gerçekten vergilendiren ciddi bir vergi reformunun yapılmasını, kamu yatırımlarının zamanında ve eksiksiz gerçekleştirilebilmesi için gerekli idarî reform tedbirlerinin alınmasını, özel sektör tasarruflarının, (Anayasaca Devlet'e verilen **«yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yöneltmek»** ödevinin ışığı altında) verimli yatırımlara yöneltilmesini, döviz ve yatırım kaynaklarımızı kurutan ithalât-ihracat oyunlarına son verilmesini gerektirmektedir. Geçirdiğimiz dönemde, yapıdan doğan sorunların hemen hiçbirine yapısal tedbirlerle eğilinmemiş, kolay ve geçici tedbirlerle hastalık ağırlaştırılmıştır. Ciddi kabul edilemeyecek bir diğer günlük tedbir **«yurt dışına işçi gönderme»** uygulamasıdır. İşsizlik sorununu, Batı Avrupa ekonomilerinin kaderine bağlamak şaşılacak bir tedbirdir. Gün geçtikçe kapanan bu kapı, önümüzdeki yıllarda yurdumuzu altından kalkamayacağı bir problemle karşı karşıya bırakacaktır. Dışarıya işçi gönderilmesinin, sorunu, bir an için hafiflettiği kabul edilse bile, yurt içindeki açık işsizler, tarımdaki gizli işsizler ve büyük kentlerimizdeki gizli işsizler çığ gibi büyümektedir.

Birinci ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânlarının, bu alanda, aksayan bir yönü de, istihdamın etkenleri olan nüfus, eğitim, teknoloji, yatırım gibi unsurları, yekdiğeri ile irtibatsız müstakil faaliyet üniteleri olarak ele almış olmasıdır. Nüfusta amaç aile plânlaması iken, nüfus plânlaması durumuna getirilmiş, eğitim politikası ile üretim arasında bağ kurulamamış, yatırımlar konusunda alınması gerekli tedbirler, sadece, **«özel sektörü teşvik tedbirleri»** niteliğinde kalmıştır.

İşsizlik sorununun çözümü, özel ekonomi politikası tedbirlerinin alınmasını ve ekonomimizin **«devletçe hızlandırılması prensibinden»** sapmalar yapılmamasını gerektirmektedir.

Türk İşçi Hareketi'nin ekonomik ve sosyal görüşlerini yansıtan **«24 İlke»** çerçevesinde, Anayasanın öngördüğü temel reformlar derhal yapılmalıdır. Plân uygulamasında, hedeflerden saptırma çabalarına karşı, geniş işçi kitlelerini, kendi kuruluşları aracılığıyla plân hedef ve ilkelerinde birleştirmek suretiyle, mücadele edilmelidir.

Devlet sektörünü, özel sektör hizmetinde kullanmaya çalışan, yurt ekonomisinde özel sektörü esas alan, kalkınmayı özel sektör eliyle gerçekleştirmeyi öngören zihniyetle mutlaka mücadele edilmelidir.

İşsizlikle savaşta alınabilecek özel ekonomi tedbirleri konusunda, yurt gerçeklerine ve koşullarına uyduğu sürece, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) nın «istihdam» ile ilgili sözleşme ve tavsiye kararlarından, aynı kuruluşun 1969 yılında kabul edilen **«Dünya İstihdam Programı»**nda yer alan esaslardan yararlanabilme imkânları araştırılmalıdır.

Türk kalkınmasında başarının başta gelen ölçüsü, işsizlik sorununa getireceği çözümler olacaktır.

Türk İşçi Hareketi, bu alanda, sosyal adalet ilkelerine, hak ve özgürlüklerine ters düşmeyen tedbirleri desteklemiştir; desteklemeğe devam edecektir.

●

ICFTU kongresi yapıldı...

ICFTU 10'uncu Dünya Kongresini izleyen İngiliz İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TUC) Genel Sekreteri Victor Feather, Otto Kersten ile beraber...

ICFTU 10'uncu Dünya Kongresi Temmuz ayı içinde Londra'da yapıldı. Hür sendikacılık hareketinin büyük bir ilgi ile izlediği Kongre'de önemli kararlar alındı ve kısa sürede uygulanması önerildi. Resimlerde, ICFTU 10'uncu Dünya Kongresi Yönetim Kurulu (Yukarıda) ve Genel Sekreter Otto Kersten, delegelerle beraber (Aşağıda) görülüyor.

ICFTU Kongresini Eski İngiliz Başbakanı Harol Wilson ve İşçi Partisi yöneticileri de izlediler... Wilson, Kongrede yaptığı konuşmada, işçi hakları konusunda hiçbir ülkede kısıtlama yapılamayacağının kesin olarak bilinmesini istedi.